

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANITO-EGYESÜLET“-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilvántartásban minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy diszkrétül vagy körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden negyedszög centim. után 3 kr. számított.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

A szegény-ügy.

— Két cikkely. —

II.

A szegényügy kérdésének megoldásánál legnehezebb megszabni a szegénység határát s az államhatalom által feltétlenül biztosítandó segedelem mértékét.

Ha e meghatározásban tulkonzervatívok vagyunk, úgy nem tettünk eleget az ügynek; ellenben ha liberális bőkezűséggel járunk el, úgy magát az állam hatalmát a vagyonszűkösség természetellenesen s ép azért veszélyes lejtőjére vezetjük, ez pedig, szerintem, sokkal rosszabb a semmittevésnél.

Az előbbi helyzetben mindig mód nyílik a pótló javításra. Hol azonban a szegényügy s az ez alatt lappangó szociálpolitikai követelmények a szükségesnél jobban lettek már egyszer dédelgetve, ott e kérdésben visszatérésnek helye többé nem lesz, mert ott az érdekelt tömegének mesterséggel felcsigázott számával és erejével szemben az államhatalom ereje mindig gyengének fog bizonyulni.

E kérdés határának megvonásánál egyedül az államéletnek közgazdasági érdeke szabja meg az irányt.

Testileg és lelkileg egyaránt egészséges, erős, megelégedett s a nemzeti érdekszemben meggedzett tagokat nevelni a társadalomnak!

E feladatnak eszményi megoldásában van ez az érdek kifejezve.

Ezt azonban egy szabad államban, hol a cselekvésre való jog és tér mindenkinek egyenlő, csak úgy lehet elérni, ha az emberi természetnek ősi sajátsága, a létért való küzdelmet s az eszmények utáni törekvést illetőleg, érvényesülhet. Mindaz, mi e természetes küzdelemnek mesterség-

gel utjába gördül, csak visszaesésre vezethet.

Nem szabad tehát nekünk a szegények segítése kérdésében a vagyonszűkösség határához jutni, mert ezzel a szorgalmas munkásság — a családi tűzhelyhez és haza iránt való lelkesedésre teremtett embert a korhely lustaságba, a családi szentély és honszerem elfejtésébe kergetjük.

A fenti szempont figyelembevételével a szegénység fogalmának meghatározásánál a valóságot akkor fogjuk megközelíteni, ha szegénynek azt tartjuk, ki a test épségéhez legszükségesebb anyagi feltételek valamelyikében nélkülöz. Más szóval, mindenki szegénynek mondható, ki önhibáján kívül nem rendelkezik élelem, lakás és ruházat tekintetében avval a minimális szükséglettel, amennyi testi épsége biztosítására feltétlenül szükséges.

E meghatározásban egyszersmind ki van jelölve az a kötelesség is, amely a szegényekkel szemben végrehajtandó, t. i. államunkban, hol a test épségéhez szükséges anyagi feltételek feles mértékben megvannak, az államhatalomnak kötelessége gondoskodni oly intézményekről, melyek segítségével a szegények száma a lehető kicsi legyen és gondoskodni intézményekről, melyek segítségével mindazok, kik önhibájokon kívül élelem, lakás vagy ruházat dolgában nem rendelkeznek avval a minimális szükséglettel, mennyi a test épsége biztosítására szükségesek, a vagyonosok feleslegéből segítsenek.

E meghatározásban képzelem én megvonva azt a határvonalat, amelyen szociálpolitikánknak is nyugodnia kell.

Egy szabad államban az ember, mint már említém, a létért való küzdelem mellett az eszmények utáni törekvése is van

alkotva; mint ilyen, nemcsak testi, de szellemi erejével is versenyre kél. E versenyben a fő rugót az anyagi javak s azzal karöltött hatalomra törekvés fogja mindig jellemezni s így természetes, hogy az anyagi javak s egyéni hatalom felosztása mindig egyenetlen marad.

Az egyenetlen osztálynak azonban annyira sohasem szabad jutni, hogy a társadalom valamely része rendes viszonyok között a test épségéhez szükséges élelem, lakás és ruházat minimumával ne rendelkezzen.

A legegységibb humanizmus is jogosulttá teszi e felfogást; de másrésztől nem kötelesség-e a vagyonos osztálynak, hogy feleslegéből a megélhetése és ezzel fajfentartó képessége biztosításáért azoknak a nélkülözőknek is, kik az állam hatalmi erejének nemcsak véradóikkal szolgálnak, de munkatársakkal, annak a legtöbbször számottevő közgazdasági tényezői voltak, lesznek.

Különben maga a természet rendje is arra utal, hogy a föld legnemesebb lényé, az ember, ha már egyszer egy szabad államban, mint annak politikailag egyenlő, illetve egyenjogú tagja él, a gyámolatlan lelenctől az elaggott keresetképtelen kol-dusig, ne jusson soha oly helyzetbe, hogy védtelenül kelljen pusztulnia, vagy hogy ragadozó állat módjára az önfentartás el-lenállhatatlan ösztöne őt a lopás vagy rablás undok utjára sodorja!

Ezzel szemben azonban, miután a polgári szabadságban- és egyenjoguságban mindenkinek egyforma fegyver van kezében az élet küzdelmeire: nyilvánvaló, hogy az államhatalom e küzdelmet kell, hogy a jelzett határon túl csakis ellenőrizze, de a küzdő feleket egészben a természet rendjére bizza. Aki az állam rendjét más ala-

TÁRCA.

Tüzes fény van . . .

Tüzes fény van a szememben,
Vonja, égeti a lelkem;
Abrándjaim tünt világa
Fölépül egy mosolyára.

Hitem volt, de hamvává égett
Keresve az örök szépet;
Rátekintél ablakomra,
S a hit karján vagyok fogva.

Bebolygám a nagy világot,
Szemem ott sok csodást látott; —
Hagyj benézniem éj-szemembe,
Az örök szép ragyog benne.

Ezt a szépet úgy kerestem,
De nem akadt rá a lelkem —
Szemem lelkem függ most rajta:
Legyen örökre a rabja!

Majzik K.

Zsur a falun.

— A „Zemplén” eredeti tárcája —
Írta: Klár István.

Mikor a vadszólóval befuttatott kuglizóból bekerültünk a tágas, hűvös ebédőbe, a hölgyeken meglátszott, hogy ki vannak fáradván. Az

örökké jókedvű háziasszony, a kis tisztartóné, lázas sietséggel oldotta ki bábé-kalapjának esokorra kötött rózsaszín szalagját és esókolni való kedvességgel kezdett — hadarni.

— Tyhü de meleg van, tyhü de kutya meleg van! Hü, hü, hü . . .

Majd ujjait ökölbe szorítva nagyokat bökdösött a hűvös levegőbe, miközben folyton hangoztatta, hogy a karizmai módfelett megacélo-sodtak. És hogy állítását be is bizonyítsa, átszaladt a hálószobába, ahonnan egy színültig telt mosdótállal térve vissza utánozhatatlan kedvességgel járt sorru-sorra, hogy, amint ő mondani szokta, a nemes kompánia a kezeit meg-moshassa. Sőt még azt is megengedte, hogy a válán keresztültett bolyhos törülközőbe megtörülközhessünk.

Mikor a mosakodással készen voltunk, mindegyikünknek kijelölte a helyét az asztalnál, hármunknak pedig, akik a férfinemet képviseltük, még külön-külön, fejvesztés terhe alatt meghagyta, hogy a lehető legszeretreméltóbban viseljük magunkat, mert ellenesetben a citromszeletből egy körömfeketényit sem fogunk kapni. Pedig, sietett utána tenni:

— Azt magam csináltam. Ezzel a két kézzel! Nézzenek csak ide! — És gömbölyű karjait magasra emelve, pici tenyereit ingerlően forgatta meg feje fölött.

Csak miután helyet foglaltunk néztünk körül, hogy tulajdonképpen kinek a szomszéd-jába is kerültünk. Összesen kilencen ültünk az asztalnál. A szőke állomásfőnökné, a szomszéd falubeli tisztartóné, a háziasszony két pesti barátjáné, a háziasszony, Gizike a vidék egyet-

len bakfisse és mi hárman, akik joggal viseltük a környékbéli hölgyektől kapott triumvirátus nevet, mivel mindig együtt voltunk láthatók.

Mind a hárman meg voltunk elégedve helyeinkkel. Fuzy Marci, a gazdasági írnok, a két pesti asszony közé került és így kilátása volt rá, hogy kedvence eszméjéről, a szimentáli tehéneknek tudóvész elleni beoltásáról, melyet mi már betűről-betűre ismertünk, kénye kedve szerint beszélgethessen.

Nándorek, a megyei állatorvos, Gizike mellé került. Amely körülmény tökéletesen elég volt arra, hogy Nándorek megelégedett legyen. Tudtuk mindnyájan, hogy úgy titokban imádja Gizikét és hogy minden tőle kapott szegfűt hűsége sen lepréssel, úgy, hogy a szobája valósággal tele volt már szikladarabok alá lenyomtatott könyvekkel.

En pedig közel jutottam az asztalfőhöz. És így nekem sem volt okom a panasza. Számíthattam rá, hogy a fagyaltból majd annyit vehetek, hogy a többieknek abból csak igen kevés fog maradni.

A vajas hónapostereikig minden a legpompásabban ment. Mindnyájan a legszellemesebben viseltük magunkat. Fuzy Marci valósággal sziporkázott. Özönével ömlött belőle a jobbnál jobb mondás. Miközben mosolyogva jegyezte meg, hogy annyi fagyaltot ettem, mint egy szimentáli tehén.

Hogy a tehén meg a fagyalt hogyan kerülnek össze, azt én éppen úgy nem tudtam, mint a többiek. De hát a jó hangulat kedvéért sok mindent megeselekszik az ember. Nevettem én is.

Nándorek egy pohár vizet, melyet Gizike

pon kívánja biztosítani, vagy természetel-
lenes képzelődésben csálja magát, vagy
pedig akarva zavarni törekszik épp az állam
békés rendjét magát.

Ez okból én nem félek egész határo-
zottsággal kimondani, hogy amely pilla-
nattól kezdve az államhatalom a szegény-
ügyet érdeklő preventív intézkedések mel-
lett gondoskodott arról, hogy a szegények
a jelzett mértékben ne nélkülözzenek, ugyan-
akkor jogot nyert arra, hogy a szociális-
mus határvonalát szigorúan megjelölje. E
határvonalat túllépőket pedig, mint a köz-
béke megtámadóit, üldözze.

Ez az a tér, hol az egyéni felfogás
kicsapongásainak széles tért engedni nem
szabad; e tért, ha szükséges, az egyéni
szabadság megszorításával is az államhata-
lomnak fékezni kell, még pedig addig, míg
hatalma van felette; ellenkezőleg, ha ezzel
a jogával idejében nem él, azt előbb-utóbb
végeképp elveszti, mert az anarkia sötét
uralma azt könnyű pehelyként söpri el.

Ha a fentiekben feladatunk nehezebb
részével helyesen végeztünk, nyugodtak
lehetünk a felett, hogy a továbbiakban egy
vagy más irányú téves intézkedéssel a kér-
dés lényegében javíthatatlan hibát nem
fogunk elkövetni. A további teendő
lépten-nyomon önmagától fog mutatkozni.

Mindamellét, mint jeleztem, már most
kívánatosnak látszik, hogy e teendők rész-
letei egy, a hazai viszonyainkhoz mért
szerves rendszerben ki legyenek jelölve.

Ez uton míg egyrészt a kérdés szer-
vebb áttekintését tesszük lehetővé, más-
részt ezáltal a végrehajtás egyöntetűségét
is biztosítjuk.

Tudtommal nálunk a szegényügy egy
ily szerves rendszerbe összeállítva nem
lévén, hasznos munkát véltem teljesíteni
akkor, midőn e kérdést a jelzett célból
feldolgoztam.

E munkát részletei e helyen az idő
rövidsége miatt elbíráhatók nem lévén,
csak röviden kívántam annak összeállítását
jelezni. Más uton leszek szerencsés azt
egészben az érdeklődők rendelkezésére
bocsátani.

Novák Endre dr.

Vármegyei ügyek.

A milléniomi képek közül az a nagy
jelenet-kép, mely *II. Rákóczi* Ferenc vezérő
fejedelmet kíséretével ábrázolja, amint a körömi
tensikon 1707. máj. 31-én egybegyűlt szövetsé-

töltött neki, akart emlékebe prés alá tenni. Én
pedig úgy éreztem, hogy Fuzy Marcinak töké-
letesen igaza van. Annyi fagyaltot ettem, hogy
két szimentáli tehénnek is elég lett volna.

A vajas retok után a főnökné vette át a
szót. Madárcsicsérgéshez hasonló hangon kez-
dett indítványába.

— Gyerekek, gyerekek van egy pompás
ötletem!

Egyhangulag zugtuk rá, hogy halljuk!
Tudtuk, hogy a főnöknének jó ötletei szoktak
lenni.

— Kérjük meg az urakat, folytatta tovább,
hogy mindegyik mondja el az első szerelmének
a történetét.

Pompás ötlet volt. Legalább a tények a
mellett bizonyítottak. A hölgyek piei ajkairól
csak úgy zsongott a sünni nem akaró halljuk,
halljuk, meg a gyorsan, gyorsan kiáltás. A há-
ziasszonyoknak kellett közbelépni, hogy a zsi-
bongás véget érjen. Kedvesen, tettetett ideges-
séggel tapasztotta tenyereit füleire. Egy párszor
végig futott a hosszu ebédlőn. Aztán kacagva
vetette rá magát a plüss-diványra, honnan kéz-
zel-lábbal igyekezett a nemes kompániával meg-
értetni, hogy az ovációból már elég volt, hogy
a nevetéstől már göresöket kapott. Mikor pedig
látta, hogy az sem használ, felugrott és a leg-
hangosabban lármázónak a száját leborította
egy kis kávé asztalkendővel, mire aztán egy
olyan homéri nevetés keletkezett a hölgyek kö-
rében, mintha számtalan apró esengetyűt ráz-
tak volna meg egy esomóban.

A göresökre átmenő nevetést követő ful-
doklasi rohamokból Fuzy Marci tért a legha-
marabb magához. Sietett is felhasználni az al-
kalmat és a főnöknéhez fordulva a teljes meg-

ges Rende „congregatio“-jába bevonul és amely
történeti tárgyú festmény a vármegyei székház
nagytermének lesz egyik fali ékessége, ma egy
hete érkezett meg Budapestre. A művészi esetre
valló kép festője *Dudits* Andor, egyik neves
tagja az újabb festőművész gárdának; a székház
nagytermében ékeskedő *Rákóczi*-portrét is ő fes-
tette. A jelenet-képhez korhűséggel stilizált igen
diszes aranyozott keret is készült. A kép és
aranyozott kerete 11,000 korona értékkel bírnak.
Remélhető, hogy a gyönyörű festmény, melyet
ahhozért szerelő főgámázatára kifeszíteni és
diszes keretbe illeszteni, már a május végén
tartandó közgyűlés alkalmával, amikor a mű-
vész is felrészíti a még most bágyadtan hagyott
színeket, egész nagyszerűségében látható lesz.

— Főjegyzőnk tervezi, hogy a jelenet-kép-
ről színnyomatot kisebbített másolatokat készít-
tett, mert bizik abban, hogy vármegyénk dicső-
sége XVIII. századbéli történetének ama neve-
zetes epizódját ábrázoló kép tért hódít magának
nemesak vármegyénkben, hanem országszerte is
az uri szalonokban, meg az iskolákban. — Mint
halljuk, a képmásolat készítettetésének szabaddalmi
jogát *Lóvy* Adolf könyvkereskedő szándékozik
megszerezni a t. vármegye törvényhatósági Köz-
gyűlésétől. — E tárggyal kapcsolatban fölemlít-
jük, hogy a zempléni banderisták milléniomi
diszfelvonulását ábrázoló kép, mely a *Rákóczi*-
jelenet-képnek lesz pandánja, művészek esetje
alatt szintén munkában van s mint művészi al-
kötés még ez év folyamán haza kerül ősi szék-
házunkba, ahol aztán a leadmagával kedves és
kegyelmes tulajdonát fogja képezni vármegyénk
közönségének. A művészi alkotású képek ünne-
pies leleplezése talán még ez év folyamán meg-
történhetik egy erre a célra egybehívandó disz-
közgyűlésen.

Helyreigazítás. *Tekintetes szerkesztő*
ur! — A „Zemplén“ legközelebbi számában
tévedésből azon állítás közöltetett, hogy „a *Peso-*
linán és *Hosztovicán* működő“ gkat. iskolában a
növédeknek annyira haladtak a magyar nyelv
elsajátításában, hogy az istentiszteletnél is gya-
korlatba vétetett a magyar nyelv. — Kiváló
tisztellel értesitem a tekintetes szerkesztő urat,
hogy én a *pesolinai* és *hosztovicai* hitközsége-
ket kiemelttem azon áldozatkészségökért, mel-
lyet a törvény kívánalmainak megfelelő iskolai
épületek létesítésénél tanúsítottak. — Azon állí-
tásom, hogy a magyar nyelv az istentiszteletek-
nél, tehát templomokban is használtatik, — a
szinnai, papinai, felső-körtvélyesi és udvai rómi.
kat. iskolákra vonatkozik. — Kérem tehát tek-
szerkesztő urat, hogy az előző számban történt
tévedést ezen értesitésem alapján helyreigazi-
tani méltóztassék. — Kiváló tisztellel stb.
Nemes Lajos, kir. tanfelügyelő.

Vármegye-pénztári főkimutatás. Ér-
dekelheti a „Zemplén“ t. olvasóközönségét, hogy
a vármegye pénztárának múlt évi felülvizsgált,
számadási szerint volt az 1897. évi bevétel:
767,754 ft 71 kr., a kiadás 450,099 ft 55 kr.
a pénztári maradvány: 317,655 ft 16 kr., — ebben
a vármegyei nyugdíjalap vagyon: 128,603 ft.
71 kr. — jegyzői ny. d. alap: 27,157 ft 90 kr., —
központi szegényalap: 45,940 ft 19 kr., közíg.

győződés hangján jelentette ki, hogy ennyi
nevetéstől egy szimentáli csorda is agyvelőriz-
kódást kapott volna. Erre aztán megint kitört
a már megszűnt nevetés, aminek nagy sokára
megint a kis tisztartóné elméssége vetet gátat.
Vendégeihez fordulva, felállott egy lábzsámolyra
és pózba vágva magát elkezdett szónokolni:

— Tisztelt hölgyeim és uraim! Most ki-
megyünk a lugasba. Iszunk jó hideg sört. Fuzy
Marci pedig megkezdte első szerelmi történeté-
nek elbeszélését. A többieket máskorra hagyjuk.
Most pedig *Nándorék* fogja karon a főnökné
önagyságát és kezdje meg a kivonulást. En
azonnal utánok megyek, csak körülnézek egy
kiesit a jégveremben a sörösládák között. —
Iiiiiindul!

Az inas a harmadik üvegből huzta már ki
a dugót, mikor a kis tisztartóné visszakerült.
Egy doboz regalitással kezében mosolygva
lépett közzénk. Aztán mindnyájunkat szivarral
kínálva meg, felszólította Fuzy Marci, hogy az
elbeszélést kezdje meg.

A felszólítás után olyan csendesség lett,
hogy hallani véltük a mellettünk lévő ribizli-
bokrok levelein élősködő hernyók majszolását.
Csak a szemek beszéltek. Azok pedig kíváncsian
luggtek a Fuzy Marci naptól barnított szöke
ábrázatán.

Ugy látszott azonban, mintha Fuzy Marci
zavarba lett volna. Mintha nem tudta volna,
hogy hol kezdjen elbeszélésebe, ideges zavart-
sággal ropogtatta ujjai között a száraz regali-
tászt. De aztán mégis mintha eszébe jutott volna
valami, esetintett egyet nyelvével és egy pohár
sört hajva fel, élénken fordult a hölgyekhez.

— Nos hölgyeim? Önök azt akarják, hogy

letétek: 48,583 ft 57 kr., — betegápolási alap
3000 ft és így tovább, összesen 317,655 ft 16 kr.

Versenyárgyalás. Az enes-kér-erdőbé-
nyi törvényhatósági közuton levő hid helyre-
állítására és egy átereszt újból építésére verseny-
árgyalást hirdet a kassai kir. áll. ép. hivatal.
Költségleíranyzat 1306 ft 73 kr. Pályázati ha-
táridő 1898. május 25. d. e. 10 óra.

Vásáráthelyezés. *Gálszécs* községben a
f. évi május hó 18—19-ére eső országos vásár
ez évben kivételesen f. évi május 18—19-én tar-
tatik meg.

Pótvásár. *Tállya* nagy községben a f.
évi április hó 4-ére esett, de elmaradt országos
vásár helyett f. évi május hó 24-én pótvásár
tartatik.

Állami anyakönyvi statisztika. A *sá-
toralja-ujhelyi* állami anyakönyvi hivatal-
nál (1898. máj. 7-étől máj. 14-éig) a) házassá-
got kötött: 2 pár; b) kihirdetett: 4 egyén c)
születési anyakönyvi bejegyzés volt: 8 eset-
ben; d) elhalálozott: 7 egyén.

Hirek a nagyvilágból.

Lujza kőburgi herecgnőt, aki közel rokon-
ságban van az uralkodó családdal, *Döblingbe*
szállították, az idegbajosok osztályába.

A hadi szerencse máj. 9-én a spanyolok
javára fordult. Fél órai ágyuzás után *Havanna*
partjáról a spanyolok elűzték az amerikai hadi-
hajókat, melyek a kikötőbe akartak behatolni.
Ugyanekkor a portorikói öböl előtt is derekasan
viselkedett a spanyol hajóhad. — A visszavo-
nulásra kényszerített amerikai flotta most sze-
dődik össze.

Olaszországban az éhezők zendülése
már-már forradalomra nötte ki magát. *Róma* és
Piemont kivételével jóformán egész Olaszország
földrengés. A lázadás lángja leghevesebben *Mi-
lánó* és *Nápoly* körül lobog. Ezen a két helyen
már nemesak a puska, hanem az ágyú is meg-
szólt a fölkelők és a lázadók százával marad-
tak a esatátéren.

Hirek az országból.

Öfelsége Budapest f. hó 11-én fogadta
a magyar delegáció hódolatát. A *Szell* Kálmán
elnök lendületes szép beszédre adott királyi
válasz — mely szerint viszonyaink az összes
hatalmakhoz, különösen pedig a velünk szom-
szédos államokhoz a lehető legjobbak és hogy
a spanyol-amerikai háboruban öfelsége a szoros
semlegesség fenntartására el van határozva —
megnyugtató hatását az országra nem tévesztheti
el. A király „mély sajnálattal“ emlékezett meg
a Spanyolország és Amerika közt dúló háboru-
ról s reményének adott kifejezést, hogy a „föl-
merült ellentétek igazságos kiegyenlítése“ nem
fog elmaradni. — *Szell* Kálmán hódoló beszé-
dében magasztalta a királyt, aki megértette a

elbeszéljem első szerelmem történetét?

— Igen. Igen. Azt akarjuk. Hangzott mind-
denfelül.

— No jó. Nem bánom, elmondom. Enge-
dek a közkivánságnak. Pedig nem szeretek rá
gondolni sem. — Igen zöld voltam én még
akkor. Megjegyzem azonban, hogy az nem olyan
közönséges mindennapi szerelem volt, és, ha
netán a visszaemlékezés az elbeszélés folyamán
kizökkentene a rendes kerékvágásból, igen ké-
rem, ne méltóztassanak közbekiáltásaikkal za-
varni . . .

— Ugy, ugy, hát plátói szerelem volt —
sietett közbevágni a főnökné, kit különösen ér-
dekelni látszott az elmondandó történet.

— Oh nem. Legyenek kérem meggyő-
ződve, hogy még annál is több volt. Határos
volt az imádással. Nem lány volt akit szeret-
tem, hanem

— Tyhühühü! Hallottátok, hallottátok?
vágott közbe a kis tisztartóné. *Marci* nem
lányt, de asszonyt szeretett. Hallottátok? No ez
kezd érdekes lenni. Csak folytassa, folytassa
Marciska. Kíváncsivá tett bennünket nagyon.

— Boesánat hölgyeim, én nem mondtam,
hogy asszony volt. Én csak azt mondtam, hogy
nem lány volt. Különben is én kértem, hogy
ne méltóztassanak zavarni. Kérem tehát

— No, no csak ne érzékenykedjen, zudult
fel a két pesti asszony. Ugy nem is lenne ér-
dekes, ha itt előtünk ömlengene. Csak kezdjen
az elbeszéléshez, ha jönnek találjuk, beleszólunk.
Legyen rá elkészülve.

Meglátszott ugyan, hogy Fuzy Marci nem
valami szivesen vette a biztatást. De azért az
egyszer nem szólt rá semmit, hanem folytatta
a megkezdett elbeszélést.

Folytatás az I. mellékleten.

nemzet szívének lüktetését s a multak tiszteletében, a jövődő biztosításában a nemzettel egyesült. Ezért „a nemzet hálája és a nép szeretete: a korona legszebb ékessége.“

Uj főispán. A király Fenyvessy Ferenc dr. országos képviselőt Veszprém-vármegye főispánjává nevezte ki.

László-gyermekotthon. Czirkveniczán, a bájos tengerpart egyik legkisebb helyén, f. hó 9-én adták át rendeltetésének nagy ünnepességgel József fhg. és neje Klótild fhg.-nő a „László-gyermekotthon“-t, melyet a fenséges szülők élete virágában elhunyt feledhetetlen fiuk emlékének megörökítésére alapítottak.

A hitelszövetkezeti törvényjavaslat fölött nagyszabású és magas színvonalon álló vita indult meg a képviselőházban.

Színház.

A szezon ötödik hetében vagyunk. Közönségünk azért esüggedetlen. Sőtörömmel jelezhetjük, hogy valahányszor újabb és újabb műelvezet kínálkodik számára a színházról, mindannyiszor sűrűn benépesíti a színház nézőtereit fent is lent is. Reméljük, hogy a jónál jobb előadások, aminőket az eddig látottak után bizvást várunk s nyerünk Tiszayék ernyedetlen érdeklődéssel fognak találkozni ezután is. — A jövő héten három jutalomjáték is lesz. Ajánljuk a jutalmazandókat közönségünk legmelegebb pártfogásába.

A hét története ez:

Szombaton, máj. 7-én, *Trilbik*, az aggszűzek, Feld Mátyásnak a fővárosi életből fabrikált bohózata, különben pedig a George du Maurier-féle *Trilby* drámájának paródiája, tagadhatatlanul élénk fordulatokkal és üde komikai erővel. — A vezér-aggaszűzet (Ripityi Adelaida költőnő) kibén már legelső érintésre fogának a hipnózis, Nagy Vilma adta művészkoszorura érdemes mókázással, — Svengalit *Sarlay*, de olyan komoly pózokkal, hogy beillett volna igazi Svengalinak, mert papír-masé helyett szürke márványban mutatta be a kókler Svengalit. — *Tiszay* Dezső (Stern Romeo pomádégváros), *Mátrai* (Flaszter Józsi orfeumi komikus) kacagató figurák. A „Pukkadjon meg!“ kuplét — a stájerelő háziurakra, Luegerre, meg az anyósokra való irányzataiban — tüntetve tapsolták. Az aggszűzek is nagy hatást csináltak az obstrukció jelenetével, — a legnagyobb, természetesen, Nagy Vilma, aki egy olyan Trilbi, akit az Svengalija nemcsak énekre, de énekre és tánera egyaránt berendezett. — A chasonette-énekesnők (Hevesi Janka, Staud Margit, Várhidy Rózsika) közül ma legjobban kitűnt Várhidy, aki igazán „zum küssen“ alak volt. — *Sarlayné* (Sterné) élettelenül játszott, tréfás fejbőbitája azonban ma helyénvaló volt. — A legexcellensebb dolog mégis a Stern Romeo pomádégvárosból került ki ma a Clémanceau-történet képében. — Sokan a jelen voltak közül nem tudtak a darabon eléggé mulatni, azok t. i. akik a

— Kassán voltam első éves gazdász, mikor legelőször találkoztunk. Ott láttam őt meg legelőször az intézet parkjában. Hogy költőiesen fejezzem ki magam olyan szóke volt, mint a Tisza — nyári napnak alkonyulatánál. Ajkai hasonlítottak a kora reggeli órákban szedett földieperhez, amelyet a ráradkodott harmat cseppek tesznek kívánatosabbá. Szemeiből végtelen jószág sugárzott ki. Eltökélt magamat, hogy legott megszólítom... Köszöntem neki, de megszólítani még sem mertem. Nyájasan fogadta köszöntésem és tovább folytatta sétáját. Miután érdeklődtem kiléte iránt, egy régibb hallgatótól megtudtam, hogy az intéző feleségének a nővére. Özvegy asszony volt. Férje az esküvő után három hétre egy agarász-versenyen oly szerencsétlenül esett le lováról, hogy pár nap múlva meghalt. A nyert felvilágosítás csak fokozta érdeklődésemet. Később megismerkedtem vele és mennél közelebről ismertem, annál jobban belebolondultam. Sokszor órákig sétáltunk a park széles utain és valóságos feltékenységi rohamok leptek meg, ha mással láttam beszélgetni. Pedig ő nem tüntetett ki egyikünket sem. Mindegyikkel egyforma szívesen beszélt. Így telt el az iskolai év első fele. Szüntelen mellette voltam. Kísértem mint az árnyék és vigasztalhatatlan voltam, mint egy kubai spanyol. Később mikor már éreztem, hogy nem bírom ki sokáig a hallgatást, elhatároztam, hogy nyilatkozni fogok és beszélek vele, ha mindjárt élettembe kerül is.

— Erdekes! nagyon érdekes!! harsogtak reá karban, folytassa!

— Szobája az intézői lakás balszárnyában volt, melynek ablaka arra a karámrá nyílt, amelyben a beteg szimentáli tehének voltak el-

Maurier *Trilby*-jet annak idején nem látták, nem bírták észrevenni a parodisztikus mozzanatokot a *Trilbik*-ben s így nem is érezhették ki ezekből a kacagásra készítő csiklandozást. — Jövendőre az lesz helyes ujtás a repertoárban, ha a bus, meg a derüs két *Trilby*-est közvetlenül következnek egymás után.

Vasárnap, május 8-án, újra *Trilbik*, az aggszűzek, szépszámú közönség előtt.

Hétfőn, máj. 9-én, „Holtomiglan—holtodiglan“ Rutkay Györgynek énekes életképe — igen kis közönség előtt; de azért a mi derék színészeink kitartó kedvvel játszottak. Legkedvesebbül *Staud* Margit (Erdei Juliska) aki nem sajnálta a fáradságot, hogy háromszor öltözzék át. Mindannyiszor pompásul mutatott s nagyon kedvesen is énekelt.

Kedden, máj. 10-én, *Szép Heléna*, bohózatos vig operet. — Offenbachnak ez a remek zenéi alkotása, mely gondolom most jubilálta első megszólalásának ötvenedik évfordulóját, igen szép közönség előtt ragyogott. Valóban ragyogott! Az operetek operetjét, a redíviva *Szép Helénát*, oly pompás előadásban láttuk meglevenedni, mint aminőben eddig talán soha nem láttuk, — az egyik habitű véleménye szerint is, aki különben Chalehas és Menelaus kedvéért imádja Helénát. A *Tiszay* Chalehasa, meg a *Mátrai* Menelausa oly eredetiek, mintha csak az igaziak, akik 4000 évvel ezelőtt éltek, elevenednek meg és esoszognának előttünk a kothornoszban. Igazán egyaránt méltók arra, hogy tiszteletükre meggyujtsuk az előismerés vastag gyertyáját. *Mátrai* Menelausa a bárgyuságnak olyan karikatúrája, hogy az non plusz ultra! Evvel a remek utánzatával kivivta magának a művész nevet. Az öreg Atreosz-papa, szinte hallani véltem, hogy szintén tapsolt ma Mátrainak, mert éppen úgy eselekedte meg, amint ő tervezte kisebbik fiát, az Agamemnon öcsikéjét. — *Szép Helénát* *Hevessi* ábrázolta, énekszóban fonségesen, a Párisval való legbizalmasabb jelenésben kissé lagymatagon. Énekével a 2. felvonásban (Vénusz anyám, csak azt kérdezem én, miért gyülöletes néked az erény?) falrengető tapsvihart támasztott. — Párist *Kozma* ellenállhatatlan hévvel, úgy amint kellett, ábrázolta, dalai is gyujtók voltak. — *Staud* Margit (Oresztes) is kitűnően volt hangolva. Az aranyos domicella mai ragyogásával szinte ártalmára volt Helénának. — A két Ajax (Palágyi és Pásztor) épp oly fűrgék, mint amilyen bösz Achilles volt *Sárközi*. — A kar hatalmas, az összendülés fölséges, a fül isteni trillák „csinnalalal és bum-belak“ hullámaiban fűrdött. Ami mégis sértő volt: a kosztümök korhűségének fogyatékosága. Maga Chalehas is, a nagy augur, uram boesá... fordított tinóhór eszímában recsegett szattyán-saru helyett. Spongyát rá!

Szerdán, máj. 11-én, „Bohém élet“. A szinpad és a nézőtér a mai előadásban nem volt egészen összekapcsolva. Sokszor mulatott — sokszor nevetett a közönség, de mégis úgy tetszett, hogy a darab alakjai és a közönség közt nem volt igazi fajrokonság. Ha csupa íróból és művészből állott volna a közönség, zajosabb, vidámabb kacagást hallhattunk volna, mert az íróban

különítve. Egy este, amikor soros felügyelő voltam, erőt vett rajtam a vágy, hogy beszéljek vele. Nem tudom mi történt velem. A langyos esti levegő bódította-e el agyamat, vagy az a karesu árnyék hivatott-e ellenállhatatlanul, melynek föltetsző képét a nyitott ablakon át ide-oda libegni láttam a falon. Nem tudom. Elég az hozzá, hogy vágyamnak ellenállani képes nem voltam. A magas ablakpárkányra felhúzódni és a szobába benteremni egy pillanat műve volt.

A hallgatóság minden tagja kérdőjelekké merővedett. Marci biztatás nélkül folytatta:

— Ott találtam az asztalnál ülve valami regényt olvashatót. Egy kicsit összeréztem, mikor beugrottam, de nem mutatta, hogy meg van lepve. Csak azt kérdezte, hogy miért ugrottam be az ablakon? Eleinte a lábaimhoz akartam borulni. Meg akartam vallani szerelmemet és csak arra akartam kérni, hogy engedje a kezét megcsókolni. De az a végtelen jószág, szelidség, amint reám nézett, zavarba hozott. Megszégyenített. Úgy álltam ott, mint az iskolás gyerek a tanítója előtt, aki fél a virgáestől. Egy árva szócskátsem tudtam kiejteni, csak néztem, néztem és vártam, hogy mikor fogok szégyenemben elsülyedni. Végre is ő törte meg a csendet. Úgy látszott, hogy inkább megsajnál, mint megharagudott rám, mert mosolyogva szólított meg. — Úgy-e valamelyik mérges tehén felakarta ökléni, azért ugrott be az ablakon? Úgy-e? No hisz azért nem kellett volna úgy megijednie. Hiszen az nem olyan nagy szégyen. Különben is legyen nyugodt én nem fogom senkinek sem elmondani, hogy a tehének megugrasztották. Egész nyugodtan távozhatik akár az ajtón, akár... akár, ha mer a tehentől, az ablakon át is. És mosolyogva nyujtotta kezét bucsuzóra.

és a művészen — ha változtak is a viszonyok — még mindig él valami ösztön, valami érzék a bohém dolgok iránt. Bohém az, aki mosolyogva néz a vigyorgó nyomor arcába, ütemet ver a gyomra korgásához, élceket csinál az éhségre, fűtyörész a hidegben, mint téli erdőnek zuzmarás ágain a cinegemadar, szóval akiben a lélek a könnyelműség. A színészek maguk sem olvadtak föl egészen a „bohém-élet“ hangulatában. *Mátrai* (Marcelt), *Palágyi* (Rudolfot) meleg érzéssel alakították. — *Sáfrány* (Baptiste) nyomában néha kacagás is járt. — *Várhidy* (Musettét) kedves pajkossággal, *Staud* Margit (Renvresné) eleganciával és bájjal mutatta be. — A szentimentális, tüdőbeteg Mimit *Gazdy* Aranka meleg szívvel, de bizonyos helyzetekben egészségesebben helyettesítette, mint kellett volna. A meghalás jelenetével könybe lábbasztotta szemünket.

Csütörtökön, máj. 12-én, *Tiszayné* jutalomjátékául *Lili*, Hervée kedves zenéjű énekes vígjátéka. — Az igen szép számmal bevonult, egészséges falusi arcokkal is dekorált közönség a „szép direktornét“ kilépésekor hosszas tapsal üdvözölte, miközben az orkeszterből élő rózsákkal s virágokkal teli aranyos kosárcákat nyujtottak föl, az egyiknek rózsaszínű szalagján evvel a fölírással: „Az édes Tiszaynének — A s.-a.-ujhelyi közönség. — Kedves melléklete volt ennek a kosárcának az a kolie is, mely a második felvonásban már ott ragyogott a bájos *Lili* nyakában. — A cimszerepet *Tiszayné* töltötte be szóban, énekekben, de különösen játékban bájosan, kedvesen. Minden szava, minden mozdulata behelző volt. Kár, hogy még mindig tartó rekedtsége az énekrészletek interpretálásában többé-kevésbé zavarta. Ez a magyarázata s egyszersmind mentsége is annak, hogy a leghatásosabb partitúrákat, pl. a *Lili*-keringőt, a 2. felv. duettjét, a provánszi dalt, sőt a 3. felv.-nak „Ah ez a lap, amelyre ninesen írva“ kezdetű s igazán ragyogóan színezett kettős dalát sem ismételte. — *Pinchard*-t *Tiszay* adta a töle megszokott művészetével, a természetes egyszerűség, az élethűség művészetével s tegyük hozzá, hogy a 3. felv. csiklandós, sőt sikamlós teminiszenciája közt is fonséges humorral, amiben nagyítóüveggel sem lehetett volna észrevenni csak egy cseppenenyit is a rutból. — *Mátrai* (Sainte Hypothesse vicomt) a hülye nagybátyóban, ki szemünk előtt eszi meg a családnak 500,000 frankját be nem következő haláleset irányából fizetett biztosítási díjakban és szemünk láttára vedlik át „vén kéjenc“-cé: ma is remekelt. — *Palágyi* (Bateliere báró) — *Szepesi* (Bomban), *Mátrainé* (Viktörine) aki igen kedves szobacicus volt, dieséretre méltók. A közönség, bár egy kissé megvárakoztatták a felvonásközökben, az előadás végeztével is többször előhívta ünnepeltjét s igen lelkesen tapsolt.

Pénteken, május 13-án, leszállított helyárrakkal „Három Kázmér“ Beöthy Lászlónak méltó hirre jutott énekes bohózata került színre, bizony kár, hogy csak fogyatékos közönség előtt, pedig az igen jó előadás, eltekintve némi tulbizalmasságtól (pl. hogy *Palágyi* önmagán segített

Szegény simentáli tehének: Alig bírtak lézengeni. De azért én mohón ragadtam meg a jó eszmét és mindössze csak boesánatot kértem, hogy hozzá menekültem, aztán visszaugrottam a szimentáliak közé, amelyek beteges lassúsággal kerdztek a karám puha fövényén. A nevezetes este után gyakran talkoztunk még. Es habár ő soha sem mutatta, hogy tudja, hogy nem a szimentáliak riasztottak meg, kerültem a vele való találkozásra. Szégyeltem magamat magam előtt. Hanem a szimentáliak, azok a szegény beteg állatok, örök hálára köteleztek. Es azóta nem mulasztok el egy alkalmat sem, hogy a szimentáliakat a többi állatok fölé ne helyezzem. Mert hölgyeim, ha akkor azok a szegény beteg állatok nem lettek volna, hej akkor... De különben nem folytatom. Amire kértek azt elmondtam. A többi nem tartozik a tárgyhoz. De meg nem is érdekes. Hanem most az én kedvemért igyanak a szimentáliak egészségére. Eljen!

A hölgyek részéről élénk eljenzés jutalmazta Tuzy Marcit elbeszélésért.

Akkor már én is kezdtem érteni, hogy miért kerültem hasonlatba a nemes szimentáli állatokkal a fagyaltevést illetőleg. Csak Gizike, a kis bakfis, nem volt megelégedve. Nem nem tudta megérteni, hogy Tuzy Marci miért ugrott ki megint a szimentáliak közé, ha előlük menekült a szobába. Es a legnagyobb bosszúságára senki sem akadt, aki felvilágosítással tudott volna neki szolgálni.

Mindössze a szóke főnökne mondott ennyit:

— Marci már akkor is Marci volt és Marci is marad amíg él.

nevetünk) nagy jelenlétet érdemelt volna. Hanem azért élénken folyt a darab, a szereplők kedvel játszták végig bohókás szerepeiket. — Első sorban érdemel kiemelést *Hevesi Janka* (Ellen Block) aki az emáncipált Jenki-hölgyet kitűnően személyesítette. — *Staud* (ma a színlapon is Margit) mint mindig, most is fess jelenség, igazán egy helyre való kis menyecske. — *Nagy Vilma* (ö.zv. Fehér Jánosné) tipikus egy szemrevaló anyós, aki még szívesen hajtotta nyakát himen jármába. — *Mátrai Kálmán* (John Sock az énekbohó) fordulatokban kifogyhatatlan mókáival ma újabbán részolgált arra, hogy a „közönség kedvence” legyen. Ő volt az első, aki a biciklit nálunk „szinpadképessé” tudta tenni. Játékát, énekét, mint rendkívül ügyes táncát is, sok tapssal jutalmazták. — *Palágyi* (Bamberunóvsky Hugó) a hódító bicikli-hóst pompásan alakította ugyan, de a javát elnevette. — *Kozma* (Kalotay Pista) ha akarom Pista, ha akarom Kázmér szerepét nagy könnyedséggel adta. — *Szepessy* Kalotay Kázmérjából hiányzott a kedély meg a jóízű sváda. — *Sarlaj* (Gelb Salamon) maszkban épp úgy, mint zsargónban hű utánzat. Mint élő telefon, a rajta keresztül reprodukált szerelmi vallomás delejes érintéseire is nagyon ügyesen reagált. — Az igen ügyes szerkezetű darabban a kis közönség nagyon jól mulatott.

Szombaton, máj. 14-én, „A eremonai hegédüs” Hubay Jenőnek 2 felv.-os operája. — Ezt megelőzte a *Barátságból* c. angol vígjáték. — Ezekről, mint a többiekéről is majd többet jövő számunkban.

a + b.

Jövő heti műsor. Ma, szinpadunkon először, a „Geleji kis király,” Géczy legújabb kitűnő népsziműve, — *holnap*, május 16-án, leszállított helyárrakkal, közkívánatra „Trilbik, az aggszűzek,” Feld jeles bohózata, — *kedden*, május 17-én, *Gazdy* Aranka jutalmára „Marianna” Echegary világhírű sziműve, — *szerdán*, május 18-án, „Az én Lipótkám,” Laronge kitűnő énekes életképe, — *csütörtökön*, május 19-én, *Kozma* István jutalmajátékára „Talmi hercegnő,” Konti legújabb operetje, — *pénteken*, május 20-án, leszállított helyárrakkal, „A falu rosza,” Tóth Ede népsziműve, — *szombaton*, május 21-én, *Hevesi* Janka jutalmára „Szultán,” Verő György operetje.

A jutalmazandókat, Gazdyt, Kozmát, Hevesit, kik mindannyian részolták a színházlátogató közönség szeretetére, egyenkint is összesen is kegyes pártfogásba ajánljuk!

Különfélék.

— **Királyi adomány.** Őfelsége, kabinetirodaja útján s főispánunk ömeltósága előterjesztésére, *Labonics* János kolonizai gk. tanítónak 15 ftnyi legkegyesebb adományt küldött.

— **Személyi hírek.** A közönségi magyar országos bizottság Budapesten ma egy hete tartotta kijelölő ülését. Országos képviselőink közül, mint már jelentettük is, hárman tagjai a magyar delegációnak, kik közül *Andrássy* Tivadar gróf a külügyi. — *Andrássy* Géza gróf a tengerészeti, — *Dókus* Ernő a pénzügyi albizottságba jelöltettek.

— **Elöléptetés.** A valás- és közoktatásügyi miniszter *Beregszászy* István segédtanfelügyelőt a X-ik osztály első fizetési fokozatába előléptette. A jól megérdemelt előléptetéshez, mely tanítói körökben is bizonyára élénk örömet kelt, szívesen gratulálunk!

— **Pályadíjnyertes művész.** Az országos magyar képzőművészeti társulat, mint ez évi tavaszi nemzetközi kiállítás alkalmából hirdetett *Röck*-pályadíj illetékes pályabírósa, döntő ülésén az ezer forintos *Röck*-díjat, öt pályázó közül, *Boruth* Andor „Torreador” című pompás esztétikájával feltűnt festményének ítélte oda. — Pályanyertes földiünknek s kedves ifju művészbátunknak ehhez a legújabb fényes sikeréhez ezer örömmel gratulálunk!

— **Gyász.** Mérhettelen gyász és bánat keseyve szállott városunkban *Pfeiffer* Gyula vasuti kir. főmérnökre s köztisztviselőnek élő családjára. Nagy reményekre jogosító, szép tehetséggel megáldott VIII. gimnázista fia: *Pfeiffer* Gyula f. hó 11-én, 17 éves korában, meghalt. A testi és lelki szépségeiben erős fejlődésnek indult és iskolai tanulmányainak minden osztályát tiszta jeles eredménnyel végzett ifju, a családnak első szülöttje, természetesen bálványozásig szeretett gyermekük volt a jó szülőknek. Talán az a kiváló tehetség, párosulva megfeszített, éjt-napot egygyé tett szorgalmas tanulással és a korát meghaladó, szinte szokatlanul erős testi fejlődés okozta reakció oltotta belé a tüdőbetegség esiráját, amely, lassan bár, de fokozatosan hervasztotta az ifju szívós életet, akinek tűnődő arcát, révedező tekintetét halála előtt csak pár nappal látva, eszembe juttatta Goethe „Egmont”-ját, a halálra ítelt, boldog léttől bucsúzó

ifjut. Ma már ő is megvált az „édes léttől, a lét nyájás megszokásától.” Sem a szerető édes anyja féltő aggodalma, gondos ápolása, sem az orvosi tudomány, sem adélvidék enyhe balzsamos levegője nem voltak képesek őt az életnek megmenteni. Az ifju élet fátylójának lobogó tüze immár kihamvadott örökre s vele együtt a szülők legszebb reménye is. — A *Pfeiffer*-család mérhetetlen gyászában, a közeli és távoli kiterjedt rokonságon kívül, őszinte igaz részvételt osztóznak a nagyszámu barátok és tisztelők. És ez az igazi hatalmas nagy részvét-különösen impozáns módon nyilvánult a folyó hó 13-án, pénteken délután 3 órakor végbement temetésén. A *Jókai*-utcai gyászhoz ház udvarán, ahol a gyönyörű koszorúktól fedett koporsó magas ravatalon volt felállítva, együtt láttuk egész Sátoralja-Ujhelynek színeit-javát. A m. á. v. tisztviselői *Rössner* Tivadar állomásozóval és *Neuman* Mór műhelyfővel, továbbá a forgalmi tisztikar *Tarry* felügyelővel testületileg jelentek meg. A főgimnázium ifjuság és tanárai fekete lobogó alatt, *Ormándy* Miklós dr. igazgatóval, akinek a megboldogult legkedvesebb tanítványa volt, vonult ki. A temetés szertartását ft. *Katinszky* Géza r. k. plébános teljesítette, aminek végeztével a főgimnáziumi énekkar, *Kereskedő* László tanár dirigálása mellett, énekelt megható gyászdalt. Ezután kocsira emelték a drága koporsót, melyet két oldalt és hátul az osztálytársak, továbbá formaruhás, fátylavívő vasuti alkalmazottak öveztek és követtek. Ezután a koporsóra és gyászkoocsira föl nem fért koszorúkat vívó kocsis, utána a család férfi tagjai, barátai és tisztelőinek serege, majd pedig a kocsikon a gyászba borult édes anyja, női rokonság és barátok következtek s így kísérték ki a földi küzdelmeket még nem ismert ifjut örök pihenő helyére, a róm. kat. temetőbe, hol az osztálytársak nevében és a főgimn. ifjuság részéről *Füzesséry* Géza mondott szívehezszóló bucsúbeszédet. Amde sem a pályatársaknak szívhezszóló bucsúszava, sem a szülőknek jajkeserves szolngatása föl nem igazíthaták az örökre bezárt ajkakat. — A fantomi létkörben élők és e siralom völgyében viszsamaradtak között egy szellemi káposz van csupán: a hű emlékezet! Himezzétek hát körül sirját a hű emlékezet rózsáival. És öntözgessétek könyeitekkel. E jelekben győz a kegyelet a halál fölött. — A család a következő jelenléssel tudatta a szomorú esetet: *Pfeiffer* Gyula magyar királyi államvasuti főmérnök és neje *Karossa* Jelma, fiaik *Endre* és *József*, fájdalommal megtört szívvel jelentik fiók, illetve testvérök ifj. *Pfeiffer* Gyula, főgimnáziumi VIII. osztálybeli tanuló, élete 17-ik évében, hosszas betegség után S.-A.-Ujhelyben 1898. évi május 11-én délelőtt 10 órakor történt elhunytát. Földi maradványai május 13-án d. u. 3 órakor fogtak a római katolikus egyház szertartása szerint, a helybeli római katolikus temetőben örök nyugalomra tétetni. — Az engesztelő szent miseáldozata pedig f. hó 14-én d. e. fél 8 órakor fog a római katolikus templomban az egek Urának bemutatni. S.-A.-Ujhely, 1898. május hó 11-én. Aldás és béke lengjen a legjobb gyermek hamvai felett!

— **A bodrog-vécsi Arpádkori második sírlelet.** Miután csak tegnapelőtt este jutottam hozzá, hogy id. *Kozma* Mihály birtokos úr szívességéből, történelmünkre fontos adatokat képező leletet, a mely immár gyűjteményemet, gazdagítja, részletesen átnezzem és tanulmányozzam: még most le nem írhatom. Addig is azonban míg azt tehetném, hazafitai kötelességemnek tartottam id. *Kozma* Mihály és *Menyhért* uraknak, a kiknek a regészet iránt való nemes érdeklődése mentette meg ezt a nevezetes leletet, szíves köszönetet mondani. S.-A.-Ujhely 1898. május 14. *Dókus* Gyula.

— **Fagyos szentek.** *Pongrác*, *Szervác* és *Bonifác*, május hava fagyos szentjeinek napján e héten estünk által, szerencsére veszedelem nélkül. A szép, poétáktól megénekelt ragyogó májusi napokban és esőndes fülemile dalos-estendekben eddig ugyan még nem igen gyönyörködhetünk s nem volt módunk az üde balzsamos levegőt szívni, mindazonáltal az időjárás, a gyakori esőt leszámítva, tűrhető; a vetés rohamosan fejlődik, ez idő kilátásaink az aratásra igen kedvezőknek mutatkozik. Kívánatos is, hogy ugy legyen, mert a végsőkig felcsigázott gabonaárakszinte ketszbebejtök.

— **Hangverseny.** A bodrogközi községekben létesítendő népkönyvtárak alaptökéjének javára, ö.zv. báró *Sennyey* Pálné öxcellenciája pártfogása alatt, *Király*-*Helmecezen*, a kaszinó nagytermében, f. hó 18-án este 8 órakor, *Báthy* Gedeonné, *Kossuth* Lajosné, *Mailáth* Józsefné grófné, *Marossy* Irén, *Pallavicini* Edéné ögrófné, *Schrik* Irma, *Szkicsák* Istvánné, *Szmrecsányi* Jánosné urhölgyek és *Aczél* Izidor, *Isépy* Zoltán,

*) Az első lelet leírása olvasható az „Adalékok”, ez évi 2. füzetében. A most szóban levő igen gazdag s rendkívül nagy tanulással bíró leletek részletes leírása is meg fog jelenni az „Adalékok”-ban. Szerk.

Mailáth József gróf, *Miskolezy* Endre, *Rác* Kálmán dr., *Szeretin* Hugó, *Szmrecsányi* Béla dr. és *Vécsy* Sándor báró urak közreműködése mellett jótékonycélú hangverseny fog tartatni. A belépőjegyek ára személynként: ülőhely 4 korona, állóhely 2 korona. Belépőjegyek kaphatók *Szkicsák* István gyógyszerész számozott helye Helmecezen, ahol az előjegyzés a számozott helyekre május hó 8-ától fogva kezdetét veheti. Tekintettel a jótékony célra, a hölgyek minél egyszerűbb ruhában kéretnek megjelenni. A vidékről jövő vendégek elszállásolásáról a rendezőség gondoskodik.

— **Halálozás** *Vay* Károlyné grófné, szül. *Lónyay* Ida grófné, miot részvétellel értesülünk, f. hó 13-án Budapesten 69 éves korában meghalt. Az agg matróna holttestét Kis-Bárbá szállították s ott fogják ma d. u. 4 órakor eltemetni. A temetés szertartását nt. *Fejes* István ref. esperes-lelkész fogja végezni. Az elhunyt leánya volt a nagynevű *Lónyay* Gábornak, *Vay* Tihamér gróf pedig édes anyját gyászolja benne. Megemlítjük, hogy a temetést, méltó gyászpompá kifejtésével, *Kelner* Ede ujhelyi kereskedő rendezi.

— **Gyógyszerészek — nem kereskedők.** A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék még a mult év november havában utasította a vármegyénekbeli összes gyógyszerészeket gyógyszer-társaiknak cégbejegyzésére. Ezt a gyógyszerészekre sérelmes határozatot akkoriban *Kincsesy* Péter s.-a.-ujhelyi gyógyszerész t. barátunk megfelelebbezte s terjedelmes appellációjában hivatkozott a törvény intézkedésére, mely, egyebek között, a következőket tartalmazza: a gyógyszerészet közegészségügyi intézmény, s mint ilyen az iparüzletek sorába nem tartozik, továbbá a gyógyszerészek hivatalos árszabás szerint orvosi rendelvényre árulnak, különös meghatározott képesítés mellett. — A kir. ítélő tábla elfogadván felebbező gyógyszerész megokolt felebbezését az első bíróság végzését hatályon kívül helyezte, s kimondotta hogy a gyógyszerészeket, mennyiben ők kereskedőknek nem tekinthetők, sem cégbejegyzésre, sem az iparkamarai illetékek fizetésére kötelezni nem lehet.

— **Majális.** A s.-a.-ujhelyi iparosok önképző egyesülete május 29-én, azaz pünkösd előnapján a „Torzsás”-on, saját könyvtárának alapja javára zártkörű tavaszi mulatságot rendez. Belépődíj: személy-jegy 1 ft, család-jegy 1 ft 50 kr. Jó ételekről és italokról *Jakubcsó* József vendéglős gondoskodik. A közönség szórakoztatására társasjátékok, léggömb felbocsátások, este pedig tűzijáték rendeztetik. A mulatság napján d. u. 4 óratól a mulatság befejeztéig a Torzsásra társas kocsik közlekednek a „Magyar király” és „Vadászkürt” szállók udvaráról, személynként 30 krért.

— **A Zemplén fekete táblája.** Mit tesz a verseny? Míg a szódavíznek üvegét 1—2 krajcáron árulták elég jó vizet kapott a közönség; most, hogy „kártelt esináltak” és bizonyára nem a közönség előnyére, általános a panasz hogy a szódavíz többnyire élvezhetetlen, sőt bűdös és így bizonyára egészségtelen is. Legyen tehát szabad azt a kérdést kökázatni: vajon akkor, midőn a közönség zsebjével minden ellenőrzés nélkül elbánhatnak tehetik-e azt annak egészségével is? Kérjük az illető közg. hatóságot, hogy a közönség érdekében föltett eme kérdésünket ne sajnálja megfontolás tárgyává tenni. — **Hát ehhez mit tetszik szólni?** Az izr. anyahitközség iskolájának f. hó 10-én rendezett majálisi kirándulása igen könnyen végzetessé válhatott volna. Csak a jó sors mentett meg sok szülőt nagy bajtól. Ugyanis mikor a 400 főnyi gyermekesereg párosával haladva a gk. templom átellenében levő kovácsműhely előtt vezető gyalogjárón elvonult, két neki szilajodott ló, melyet félig kifogva a kovács patkolni akart, a gyermekeseregtől és a vitt zászlóktól megbokrosodott és veszett vágatással iramodott tova a gyermekek mellett. A kocsisfiúnak, kit a lovak szintén elragadtak s ijedtében elájult *Ligeti* dr. nyújtotta az orvosi segítséget. Az mese-beszéd, hogy a gyermekek énekszavától ijedtek meg a lovak. És most kérdezzük vajjon rendén van-e, hogy ily élénk forgalmu helyen az utca közepén lovakat vasaljanak? **Sch.** — **Szunyókáló lámpa.** Az úgynevezett *Teleky*-utcának (köznyelven: *Szénapiacnak*) 3 villámos lámpája van. Eből az utca két végén egy-egy, a közepén szintén egy világítana, ha t. i. világítana, de csak *disz*nek van ott, világítani azonban nem világít, csak szunyókál. Minthogy „ez az utca végig sáros,” de különben is nyaktörő, rendőrt látni pedig ott csakugyan fehér-hollószámba megy: tisztelettel kérjük az illetékes intézőket, gondoskodjanak róla, hogy a *harmadik lámpa is világítson mindig*, hogy legalább ennyije legyen a szép hangzásu, de rosz kövezetű *Teleky*-utcának.

T. K.

— **Műkedvelői színelőadás.** Szerencsen a „Nemzeti szövetség”, melynek fáradságtalan elnöke ft. *Paszlavszy* Sándor plébános, e hó 8-án műkedvelői színelőadást rendezett, mit

Folytatás a II. mellékleten.

táncmu
népszim
Az elő
(Zsigá
déné a
a legje
kas F.
jűk, h
lelkesű

letartó
mazás
ki leg
Mihály
az istá
Novák
nélkül
rendőr
ban a
női ké
mát p
büntet

L. J.
trágya
ily áll
szekék
kerék
szállit

és a
ban ü

11-én
Füzess
lasztó
lett e
nek c
szivél
mélne
Fries
Palor
dős J.
Henri
a leg
javár

f. hó
Gyula
Alad
lentés
és 12
a tes
5222
dult e
A tit
tikar
Gyula
tagsá
gyilk
ranes
segé
Kápe

cialis
szoci
fogta
elé t
sága

S
szin
fo
ho
k

Sár
mel
fels
ren
dot
30
rap
egy
bes
15.
test
lóg

lék
mű
felé
mó

tánemultság követett. Színre került „A cigány” népszimű nagyszámú közönség részvéte mellett. Az előadás nagyon jól sikerült. *Lipesey György*, (Zsiga cigány), *Burger Emilia*, (Rózsá), ifj. *Bedéné asszony* (Rebeka), *Garay Antal*, (Gyuri), a legjobb alakításban tüntek ki. A rendező *Farkas F.* szintén megérdemli a dícséretet. Reméljük, hogy több ízben is fogják szórakoztatni a lelkesülmi tudó közönséget. *rl.*

— **Lopások.** A rendőrség a mut héten letartóztatta *Ulaczi Mihály* nagy-zalánkai származású ismert és többször büntetett tolvajt, a ki legutóbb *Bodnár Gusztáv* fuvaros *Zusesák Mihály* nevű kocsisának ruháját és óráját ellopta az istállóból. A jómadarat átadták a bíróságnak. *Novák Mari* újhelyi származású 21 éves helynékül eseléd szintén lopás miatt került a rendőrséghez. *Haas Adolf* Kazincezy-utcai házában az emeleti folyosóról ellopott egy értékes női kézimunkával telt kosarat, a melynek tartalmát pajtásnéának néhány krajcárért eladta. A büntetést ez sem kerülte el.

— **A részegség büntetése.** *Mudri András*, L. J. újhelyi birtokos bérese, az elmúlt héten tréyahordás közben alaposan leitta magát s így állapotában bóbiskolva a Rákóczi-utcaán a szekérről leesett s oly szerencsétlenül hogy a kerék egyik lábát eltörte. Ugy kellett kórházba szállítani.

— **Róth József** dr. ügyvéd, a Kazincezy- és a Rákóczi-utcaán sarkán lévő Róth-féle házban ügyvédi irodát nyitott.

— **Városi elöljáróság.** Tokajban f. hó 11-én volt a községi elöljáróság választása *Füzesséry Ödön* főszolgabíró elnöklése és a választó polgárok tömeges részvétele mellett. Bíró lett *egyakaratu felkiáltással Czigányi Béla*, ki nek erélyétől s intelligenciájától a város ügyeit szívükön viselő polgárok sok jót tanácsok: *Fries Gyula* (rendőrbiztos is), *Hellebronh Mór*, *Palomb János*, *Pozsgay Vince*; mezőbíró: *Erdős József*; irnokok: *Honéty István*, és *Fazola Henrik*. A választás minden korteskedés nélkül, a legszebb rendben folyt le. Éljenek a város javára sokáig! *rl.*

— **A tokaji önkéntes tűzoltó-testület** f. hó 8-án tartotta rendes közgyűlését *Bergler Gyula* prépost-plebánus előülése mellett. *Fábián Aladár* test. titkárnak gondosan szerkesztett jelentéséből kiemelték, hogy 1897. évben két tb. és 12 választmányi taggal együtt 70 tagja volt a testületnek. Az egyesület vagyoni állapota 5222 ft. 41 kr. Az elmúlt évben 5 tüzeset fordult elő s mind az 5 esetben lokalizáltatt a tűz. A titkári jelentés tudomásul vétele után a tisztikar választása következett. Elnök lett: *Bergler Gyula* prépost, az üresedésben volt választmányi tagságot *Czigányi Bélával* töltötte be a közgyűlés. Főparancsnok: *Miskovits István*, alparancsnok: *Rothfűcs János* és *Klinga István*, segédtsit: *Dobrovolszky Károly*, szakaszvezető: *Káposzta Pál* és *Linga Gyula* lett. *rl.*

— **Várkonyit elfogták!** A paraszt szocialisták lelketlen vezérét és a „Földmivelő” e. szocialista-lap lázító szerkesztőjét Bécsben elfogta a rendőrség. A nyiregházi törvényszék elé fogják állítani, hogy ott számot adjon sáfárságáról s elvegye jól megérdemelt büntetését.

— **Időjárás, május 15-ére.** Hősüllyedés.

Nyersselyem básztruha

8 fnt 65 krtól 42 fnt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme — Tussors és Shantung-Pongees való mint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 kral, 4 fnt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövésű és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valámit házhoz szállítva, **mintákat pedig postafordultával** küldenek: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyem-gyárai Zürichben.**

— Magyar levelezés Svájcba kétszer s levélbélyeg ragasztandó. —

Irodalom.

Emléklapok. Ily cím alatt jelent meg Sárospatakon az az 50 lapra terjedő füzet, mely magában foglalja az 1848. márc. 15-ének félévszázados évfordulójára a s.-pataki főiskolában rendezett hála- és örömmünnep alkalmából elmondott beszédek s ünnepi költeményeket. Ára: 30 kr s tiszta jövedelme a „Márciusi alap” gyarapítására fordítatik. Tartalma: Népszabadság, egyházi beszéd *Novák Lajostól*, — Alkalmi beszéd *Zsindely István dr.-tól*, — 1848. márc. 15. óda *Nagy Barna* joghallgatótól, — A három testvér, allegorikus költemény *Nagy Béla* teológustól, — Meghívó, — Az örömmünnep műsora. — **1848.** A szabadságharc legszomorubb emlékei azok, melyeket a *Jókai-féle* képes díszműnek most kezünkhez jutott 21—25. füzeté felelevenít. A stílusnak igazán bámulatos tömörsége az, mely rövid sorokban pontosan és

híven el tudja mondani az országrendítő gyász-esetek történetét, mindent a helyes szempontból. Nagy előnyére van a történeti hűségnek, hogy ahol csak lehet hasonmásban adják a fontosabb iratokat: *Görgei és Kossuth levélváltását*, *Bohusné naplójának* azt a részét, mely a fegyverletételről szól, egy menedék-levelet stb. *Bathány-ereklyéi* után az aradi vértanúk relikviái következnek: *Vécsey fészülete*, a selyemkendő melylyel *Lázár* szemét kötötték be stb. Itt a tömérdek faragvány, a foglyok művei, a kivégzés helye, *Damjanich levele*, s a hős imája, melyet börtönében az utolsó éjjel írt. A képek közül nem győznénk kiemelni a legszebbeket. Itt van *Thoma képe* a 9 vértanu kivégeztetéséről, mely szintén itt jelenik meg először. „A művész és a vértanu, a rokonlelkek gyásza sir ki ezekből a képekből” mondja találóan a magyarító szöveg. E füzetekkel a vállalat a 25-ik füzetéhez jutott. Visszatekintve innen, elmondhatjuk, hogy a vállalat méltó emléke a nagy időknél, s disse a magyar könyvpiacnak; különben már egész kötetben is kapható, diszkó-tésben 12 és 15 ftért, 1 füzet ára 30 kr. Kapható a Révai-Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságnál (Budapesten Váci u. 1.)

A „**Pillangó**” Ez a címe egy új igen magas színvonalon álló heti élelappnak, melynek immár a 16-dik száma fekszik előttünk. Ugy tartalma, mint különösen az eddig-élő nálunk páratlan művészettel megrajzolt képei, az új élelappot az ily nemű első rendű lapok közé emelik. A „Pillangó” bizonyára rövid idő alatt széles elterjedésre fog szert tenni, és ezt annyival is inkább megérdemli, mert a hasonló tartalmú és irányú legjobb külföldi lapokkal kiállja a versenyt és azokat Magyarországon feleslegessé teszi. Ajánljuk ugy egyeseknek, mint olvasóköroknél. E lapnak egyetlenegy szalomból sem szabad hiányoznia. Kiadóhivatal: Budapest, Teréz-körút 35. sz. a. van. Előfizetése: negyedévre egy forint. Mutatványzámot kívánatra ingyen küldenek.

A „**Magyar Könyvtár**” t olyan rendkívüli tetszéssel fogadta a közönség, hogy a kiadók sokkal gyorsabb egymásutánban bocsátják közre a füzeteket, mint az eredetileg tervezte volt. A vállalatból, mely csak a múlt év végén indult meg, immár 42 szám van előttünk, esupa változatos és értékes olvasmány. A legutolsó, most szeptember 1-én a következők: a 38. füzetben *Toth Kálmánnak* híres történeti vizsgálata foglaltatik „A király házasságát”, a 39. szám *Droz Gusztáv* remek családí rajzaiból adja a legszebbet „Az úr, az asszony és a baba” címmel a 40. füzet a magyar elbeszélő irodalom egyik népszerű veteránját, *Vétesy Arnoldot* mutatja be a „Kisvárosi történetek” e könyvesközté. A következő szám a század egyik legnagyobb drámáirójának, *Ibsennek*, talán legjellemzőebb és legérdekesebb szindarabját, „A négyüzlő”-t adja. Végre a 42. számban a kuruc világ költészetének egy becses, módszeres antológiáját kapjuk, melyet *Kardos Albert*, a jeles irodalomtörténész, állított össze és látott el igen figyelmenremelő bevezetéssel. Mindezek a munkák egyenként 15 krajcárjál vehetők meg minden könyvárusnál vagy a kiadóknál *Lampel Róbert* (Wodianer F. és Fiai) cégnél, *Andrássy-út 21.*

A „**Zenélő Magyarországa**” zongora-hegedű zenemű folyóirat ép most megjelent IX. füzeté tartalmazza a következő zenemű-újításokat I. „Mind feljötték már a csillagok” és „Ősz az idő” két szép magyar nótát. II. *Meyer-Hellmund* „Tündér-álom” ábrándját. III. *Meyerbeer J.* „Ördög-Róbert” operájának „Siciliáná”-ját zongorára. Minden zongorázónak és hegedűsnek kiváló fontossággal bíró olesó zeneműfolyóirat havonta kétszer megjelenő mindenkor 10—10 oldal zenét tartalmazó füzetet a legújabb s legjobb választékát hozza a modern és aktuális magyardal műdal salon tánczene komplex s hegedű darab újításokból. Hat füzetre egy negyedévben 60 oldal zeneműre 1 fnt az előfizetés. Előfizetheti a „Zenélő Magyarországa” kiadóhivatalában Bpest, VI. Csengery-utca 62. a honnan megismerésre mutatványzámot ingyen és bérmentve küldenek.

KÖZÉLET.

Esperes-választás előtt.

Mint általános ismeretes e b. lap olvasói előtt, a f. zempléni ev. ref. egyházme gyében, *Fejes István* s.-a.-újhelyi lelkésznek az esperesi hivatalról történő lemondásával ez a fontos állás megüresedvén, a dolog és a dolgok természetes rendje szerint most betöltéséről kell gondoskodni. Rövid időn be is töltetik e hivatal, mert, mint értesülünk, a szavazás jun. 1. határidővel már ki is tüzetett.

A protestáns közélet egyik sarkalatos elve a szabadválasztás, melyet eddig tisztán minden külső befolyásolástól meg tudott menteni. E sorok célja tehát emiatt sem lehet kapacitáció, de nem lehet azért sem, mert az esperesválasztás az egyházme gyét alkotó gyülekezetek előjárói; lelkész és prezbitérium, döntik el, tehát a közönségesnél mindenestre magasabb látókörrrel bíró erkölcsi testületek, a kikre a vélemények oktrojálása sértés is lehet.

Hadd folyjon hát az esperesválasztás nyugodtan, legyen az a szabad meggyőződés hamisítatlan nyilvánulása, mert ez illik a protestáns elvekhez; ennek ellenkezőjét, személyek előtérbe tolását, érdekek propagálását, mi volnánk, a kik első sorban elitelnék. Eleget látunk hamisított választásokat a világi porondon, az egyházi választás legyen tiszta, mint illik az egyházhoz.

Hogy mégis szót emelünk — kérdik némelyek?

Nem tanítást akarunk adni, nem személyeket ajánlani! Isten mentsen! Nehány köz-

ismeretű igazságot akarunk felsorolni, melyet, meglehet, mindenki tud; de ha így van is, harc előtt nem árt a buzdítás!

Mi hiszszük, hogy soraink a közóhaj tolmácsolói lesznek, melyeket a következő szavakba lehet összefoglalni!

A f. zempléni e. megye, szeretjük hinni, nem akar letérni arról az útról, melyet *Fejes István* kijelölt. *Fejes* alatt egy eddig távolról sem ismert virágzó korszak nyílt meg. Megválasztásával mintegy varázsszóra tüntek el az általános elterjedt nembánomság, nemtörődés. A hivatalnokok mind kifogástalan buzgalommal kezdtek egyszerre működni, a hívek áldozatkészsége mind magasabb lángra lobogott. Epitekésekre, javításokra 30 év alatt nem adtak ki annyit, mint az ő esperessége alatt 3 év alatt. És, esodálatos, ez a nagyszabású tevékenység, a reformoknál soha és sehol sem zavarta meg a hívek és lelkész, az egyházme gyé és esperese közötti viszonyt.

Hogy az egyházme gyé a megkezdett útvös uton tovább haladjon, oly egyént kell az esperesi székbe ültetni, aki minden tekintetben méltó a *Fejes* utódjává, olyat aki nemcsak tudományával, tehetségével tünik ki a többiek közt, hanem aki kormányzó boleséggel is bír, sőt más személyes körülményei is kvalifikálnak e díszes állásra.

A multban sokszor tévedtünk, hogy ritkán kerestük azt, akit minden tekintet elsőnek deklarálva az egyenlők között. Hogy tudós volta mellett bir-e egyéb tulajdonságokkal és nem gyenge kezű-e, aki mellett a nyáj szétszalad, — nem minden érdeket kielégíteni akaró *Dobzse László*-é, hanem aki szigoruan vezeti az egyházme gyét. Nincs-e lekötve a föld rögéhez, nem emészti-e a megélhetés gondjai nagyobb mértékben, nem küzd-e anyagi gondokkal, melyek, valljuk meg, akaratlanul is elvonják nemes hivatásától. Egész fellépése olyan-e, hogy méltán tudja képviselni az egyházme gyét, melyre máskülönb is, de különösen e nemzetiségű területen, idegen vallásfelekezet közé ékelte egyházme gyében, a vezérnek igen nagy szüksége van.

Ezekre sokszor nem tekintettünk a multban és tetszelegtünk, hogy egyházme gyünk patriarkális módon kormányoztatik, sőt voltak olyanok, akik a *Fejes*-éra kezdetén ezt a patriarkális kormányzást visszasírni voltak hajlandók, de csakhamar megbánták e hajlandóságukat, látva az új rendszer alatt mindenütt tapasztalható virulást.

Hogy a *Fejes István* örökét átvenni, megbecsülni, azt fejleszteni tudó, a kongruaügy folytán e most még nagyobb felelősséggel járó fényes hivatalt betölteni hivatott ember az egyházme gyében van, az kétségtelen és mi biztosan hiszszük, hogy a f.-zempléni egyházak éppen azzal fogják elismerni a *Fejes* nagy alkotásának érdemeit, ha ő hozzá minden tekintetben méltó utódot választanak.*)

Még csak fel sem tehető, hogy személyes érdek, barátság s más efféle mellett hátrébe szorul az egyház érdeke, mint amely fontos érdek szólaltatott meg egyedül minket is, tudva, hogy még mindig lehetnek, akik a boldog a patriarkális kort, jobban mondvá a „*fejtelten korszakot*” visszavarázsolni készek volnának.

Egy f.-zempléni református.

Nyilvános nyugtató és köszönet.

A homonnai ev. ref. missiói egyház torony-alapja javára a következők voltak kegyesek adakozni: *Székely Elek dr. gyűjtőívén*: *Molnár István*, *Székely Elek* 5—5 fnt, — *Thuránszky Zoltán dr.*, *Kiss Ödön*, *Izseper István*, *Görgey Gyula*, *Schön József*, *Schweizer Ignác* 1—1 fnt, — *Haas Leopold dr.*, *Reviczky N. dr.*, *Roth Huga*, *Somogyi Bertalan* 50—50 krt. — egy másik gyűjtőívén: *Stépan Vincén*, *Stépan Gáborné* 25—25 fnt. — *Mándy István gyűjtőívén*: *id. Oláh István*, *Kossuth Elek*, *Nasch Lajos* 5—5 fnt, — *Halasi Lajos*, *Bötös Sámuel* 3—3 fnt, — *Boros István*, *Lukács István*, *Szántó Imre* 2—2 fnt, — *Boros Emilia* 1 ft 50 krt, — *Matolay Károly* 1 ft 5 krt, — *Klobusinszky László*, *Láng Ernő*, *Nagy Árpád*, *Kerekes Lajos*, *Haraszthy Miklós*, *Isépy Viktor*, *Isépy Tamár* 1—1 fnt, — *Rohoska József* 50 krt. — Az itt felsorolt adományok összege: 105 ft 05 kr. — Fogadják ugy a mélyen tisztelt gyűjtők, mint a kegyes adakozók a homonnai ev. ref. missiói egyház presbiteriumának hálás köszönetét azon áldozatkészségért és kegyes adományokért, melylyel bennünket vágyunk és célunk érésében segíteni szivesek voltak.

Kelt Homonnán, 1898. ápril hó 28-án.

Az egyháztanács nevében:

Réz László,
ev. ref. lelkész.

Mándy István,
főgondnok.

* A méltó utód-jelöltek mint értesültünk, *Sárkány Imre* és *Ujj István* a ladmezi hitközségek érdemes lelkészei.

TANÜGY.

Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— Rovatvezető: Schneider Jakab, —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A.-Ujhelybe küldendők.

A tanító özvegye és árvái félévi ellátása.

Aki az 1868. évi valamint az azóta megjelent s a népoktatásra vonatkozó törvények és ezek végrehajtása tárgyában egyszer-mászor kiadott ministeri rendeletek tanulmányozásával foglalkozik, arra a meggyőződésre fog jutni, hogy még sines igaza a Néptanító Lapja f. évi 5. számában megjelent „Ne téveszszük meg a közvéleményt” című cikk írójának, midőn elítéli azokat, akik a tanítói állás nyomorúságos volta fölött panaszkodnak; mert habár minden helyen is van a tanítóknak törvényt szabta minimális fizetésük, de ha ezeknek az üdvös célokat eredményezni hivatott törvényeknek a mélyére megyünk s különösen az ide vágó ministeri rendeleteket figyelmesen tanulmányozzuk, lehetetlen azokban meg nem találnunk ama sérelmes részeket, melyeknek még ma is érvényben léte miatt egészen jogosult ugy az egyes tanítóknak, mint az egyetemes tanító-ságnak panaszos felszólamlása. Ilyen a többek között a című cikk vett rész is, amelyről az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 140. §-a akként intézkedik, hogy „a tanító halála esetén özvegye és árvái a halál napjától számítandó fél évig az egész fizetést és lakást élvezik.” Mily megnyugtató, mily vigasztaló ez a szakasz magában, különösen akkor, ha tudjuk, hogy a tanító özvegyek és árvák segélyezéséről szóló 1891. évi XLIII. t.-c. 5. §-a értelmében az „özvegyi segélypénz a férj halála napjától számított fél év múlva tétetik folyóvá,” mert legalább addig is lesz az árván maradt családok magát miből fenntartani. Azonban — fájdalom — a dolog nem így áll. Ugyanis a tanító özvegyek és árvák félévi ellátását biztosító törvény végrehajtása tárgyában 1879. évi december 23-án 32.056. sz. a. kelt ministeri rendelet szóról-szóra így hangzik: „Az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 140. §-a értelmében a községi tanító özvegyét és árváit megillető félévi járandóság nem az iskola pénztárából, hanem a községi pénztárból fizetendő és államilag segélyezett községi iskolák ilyen járandóság fedezése végett államsegélyben nem részesülnek.” Ime itt a ministeri rendelet, amely a törvény által nyújtott reményt egészen megsemmisíti. És ez azt hiszem elég világos. A községi tanító özvegye a községi pénztárhoz van utasítva, míg az államilag segélyezett községi iskolai tanítók özvegyeire s árváira kimondja a rendelet, hogy a jelzett célra államsegélyben nem részesíttetnek. Az a kérdés merülhet most már fel, hogy honnan nyerik hát ezek a szerencsétlenek a félévi ellátást, avagy egyáltalában számíthatnak-e arra? Én azt mondom, hogy nem. Mert nézzük meg csak az 1886. évi a községek rendeletéről szóló XXII. t.-cikket, nem találunk abban csak egy mondatkát sem, amelyben a községek utasítva avagy kötelezve lennének arra, hogy ilyennemű kiadásokat fedezzenek. De tegyük fel, hogy a községi előjárásnál meg van a jó indulat a tanító özvegye s árvái iránt, ez a jóindulat csak helyi és nem általános érzetű, vagy ha a tanító elhalálása esetén *pót költségvetés* útján akarná biztosítani a szóban levő félévi ellátást, nem fog-e hajótörést szenvedni minden jóakarata a képviselőtestületnek, mint a község képviselőinek a már enélkül is magasra hágó kiadások mellett. — Avagy ha bérházban lakott a tanító, hogy férje halála esetén — senki nem fizetvén a lakbért, mert 400 ftos minimum nem enged megtagarítást — a háztulajdonos felmondja a lakást. — Hiszen aki a községi háztartást ismeri, bizonyára tudni fogja, hogy a költségelölírányzatban felvett s vármegyei hatóság által is jóváhagyott kiadások is sokszor nem teljesíthetők amiatt, hogy a megállapított jövedelmek nem fizetnek be pontosan, sőt találkozhatunk olyan községi előjárókkal is, a kik szigorúan ragaszkodva a szabványokhoz, a költségvetésben fel nem vett kiadásokat még akkor sem fizetnék ki, ha a pénztár erre nézve fedezettel bírna.

Mondhatná valaki, hogy mutassak példát az előadott kételyek igazolására. Dicséretökre legyen mondva az érdekelteknek, ezzel nem szolgálhatok; de hogy kételyem jogosult, azt a szóról-szóra idézett törvények és ministeri rendeletek eléggé igazolják s ha a jövőben az özvegyek s árvák félévi ellátása a 140. §. értelmében meg lesz, az csak a községi előjárók érdeme lesz.

En ugyan szívesen vagyok optimista e tekintetben és szíves örömmel esatlakozom azokhoz, kik szeretik hinni, hogy a férj halála után az özvegy meg fogja kapni a községtől törvényben biztosított félévi ellátására szolgáló összeget, de erre nézve határozott utasítást, rendeletet óhajtanék, mert előttem van legközelebb a magyarizségi ev. ref. egyháznak a tanító árvával szemben tanusított eljárása, midőn ezek nem hogy a félévi ellátást kapják meg, hanem a ref. egyháznál divó szokások ellenére még a temetkezési költségeket is viselniök kellett. (Sárospataki Lapok f. évi száma.)

Azért e tárgybani indítványom az, hogy tanító-egyesületünk tegye majd, de mindenesetre a közeljövőben tanácskozása tárgyává e tételt s társulva a többi testvéregyesületekkel memorandumot terjeszzen a közoktatási Minister öngyméltóságához, melyben kérelmezze azt, hogy a tanító özvegyek és árvák félévi ellátása vagy egy, vagy más erre hivatott pénztárból fedeztessék s özvegyeink és árváink a törvény által részükre biztosított félévi ellátási díjat biztosan megkaphassák.

E tárgyhöz való minél szélesebbkörű hozzászólás s megvitatás ügyünknek csak javára szolgálhat.*)

Hubay Bertalan.

Zemplén-vármegyei Tanítók Haza.

Irta: Berecz Károly.

I. Hogy tanultunk akkor?...

Csak 25—30 évvel ezelőtt. Ott laktunk bent a 300 éves s.-pataki főiskola Paradicsom-sora végén, a „Kongó” nevű szobában 16-od magammal. Oly nagy volt e lakószoba, hogy míg télen a „került” fától pirosan izzó kályha melletti korbosban felforrott, addig az átelleni szegletben a mosdótálban befagyott a víz. Lakbért soha nem kért senki. Déli esengetésre csak a kanalat kellett vinni, kosztpénzt nem kellett fizetni, akinek kellett volna is; mehetett vizgára, ha adós volt is. — Az évi tandíj 4—5 ft volt a gimnáziumban, hozzá semmi pótlék. Hetenkint mindenki kapott két „brugó”-t, (konviktsi, fűn barna kenyér) melyet olykor, a városon kszoltó módosabb fiuk szívesen eszerltek be „marci”-ért, (valamivel fehérebb városi kenyér). A ruhára való kitélt a mendikációból, vagy a nagyobb diák ráadta a magáét a kisebbre. Ha hosszú volt a nadrág: lemetelték belőle késsel annyit, amennyi kellett. Aki szegény tanuló be nem fért a konviktsuba s a hozzá tartozó benlakásokba: az ment inasnak (alias: dárdás) a városra jogászok, teologusok, módosabb fiuk mellé. Én valamennyi fokozatot — átéltem.

Vig élet volt és könnyű — a konviktsusi. Hiába tanultam jól: ott kellett hagynom. Veszedelmes költői hajlamot fedeztek fel bennem. A vaskalaposság által inkriminált két vers sor ez:

Vén lisztes Bakónak sok sülője vagyok,
Sok maradék lenesén hizik igen nagyon.*

A...fy tápláló, intézeti felügyelő — besugás folytán — ebben hálátlanúságot fedezett fel. Furesa!! A Bakóné tarka kutyája hexameterbe ugathatott; a kosztosának nem volt szabad rythmosus verset faragni a leneséről! Ezért, lantom ideálját: etvették a brugót is s a várt „Marci” (bányi) nagy jutalom helyett kiüztem a „Paradicsom”-ból, a „Kongó”-ból.

Sajna! Szivos M. apánk még akkor csak tanárunk volt a II. osztályban, nem egyuttal tápintézeti felügyelő. Ó nem „csapott volna ki.” Ó adott volna egy fabarackot, mondván: „egyed bogaram, egyétek bogarkám a borsót, lenesét; attól erősödik a csontotok.” Ily metódussal még a vasat is képes volna ez a példátlanul humánus tanár megrágnai. Ó soha sem tett tönkre senkit; ha ütött, javított is. M. J. (most s...i főbíró) a nagy szorgalomidő közepén a vidéki életmód tanulmányozására két hétre engedély nélkül távozott. Mikor visszaöngött Patakra s az után köszölvén — rábukkant Szivos: „hát te hol peregrináltál, hé!” Csak ennyit mondott, aztán kézen fogva felvitte az iskolába. Csodajóságu tanár! Eljen soká!!

A...fy által a „Kongó”-ból kiutasítottván, „Jó-remény” fokát, hol kikötöttem: a régi patika udvarában hátul találtam fel. Itt élt három diák: Aper (a nagy agyaru), Böde (a kullanesformájú kiesi) és Lepkési (a sovándi, zörgős esontu) jogász, ez utóbbi most t...i szolgabíró. Hol a többi? Tudja a jó idők malma!

Hogy — enni — hol ettek? mai napig rejtély előttem... A likórt igen szerették, gyakran mondogatták: „hé! dárdás, Uszubu! vedd fel a kacagányt; eredj a „Citromos”-ba likórért. Fizetésem napi 3 zsemlye volt, néha ez is kontóra járt ki. Eljárt hozzájuk hébe-hóba egy szép barna diáklegény. Ennek nem tudom, hogy

*) Nincs semmi ok aggodalomra, ha a törvény gondoskodott. Az említett eseten kívül cikkiró kartársam sem tud más okot felhozni, ez pedig bizonyára a felettes hatóság tudtán kívül történt: mert adandó esetben mindig nyerhet jogorvoslást, ha azt igénybe veszi. R.-vezető.

jutottam rokonszenvébe. Talán a falra pingált kinrimjeim indíták számalomra. Ez, ha valami csekély szívességet tettem neki, 30—30 krt tett a markomba... Oriás összegek akkor!

Csodálattal tekinték a rejtélyes idegenre. Vizsgálgtatni kezdtem lényét. Sokszor és sokat írt, kiválta ha a szobaurak nem voltak honn. Az asztalon felejtett irataiból böngészvén, ennyi maradt emlékenben tőle:

„Ha udvarlójokon pitykés a dolmány;
Mondják: „fi done” orrukát félrehúván.”
(Folyt. és vége köv.)

Tanulmányi kirándulás.

A tarczali m. kir. vincellér-képzőben a szőlő és borgazdasági tanfolyamot hallgató tanítók Kosinszky Viktor intézeti érdemű igazgató és országos szőlészeti felügyelőjének vezetés alatt május hó elsején testületileg kirándulást tettek Sárospatakra, amely tanulmány uton megtekintették az ottani homok területi immunis szőlőtelepet, honnan a szerzett tapasztalatok után délben visszatérve a városba, Feldmészter Herman nagyvendéglőjében bankettre gyűltek egybe, hol a kiszolgáltattott izletes ételek és jó borok Jónás János bandája mellett kedélyesen töltötték szabad idejüket.

Tősztokban sem volt hiány, a testület egyik tagja magvas szavakban esetelte a vezető igazgató ur érdemét és a tanítók iránt táplált érzelmeit és jóindulatát.

Délután kirándulás volt a Királyhegyre megtekinteni a főiskola tulajdonát képező és az állam által kezelt mintaszéri szőlőtelepet s végül a Láczy László féle nagy kiterjedésű és szakszerűleg betelepített szőlőtelepet, hol a tulajdonos vendégszerető neje, Láczyne öngyásága uszonnával látta el a tanulmányozó, kifáradt társaságot, míg végül az esti 10 órai vottal Tarczala utazott vissza a tantestület.

Hálás köszönetet mond ezuttal a tanfolyamot hallgató tanítóság Kosinszky igazgató urnak a tapintatos vezetésért és nem kimélt fáradságáért.

A tanfolyam e hó 7-én ért véget, amikor is a szőlészettől egyelőre futólagos vizsga megtartott. Estvére a tanfolyamot hallgató tanítók meghívtattak az intézeti országoshírű pince megtekintésére, amelyben mintegy nyolcszáz hektoliter, drága és finom bor van elhelyezve. A pince szakszerű berendezése és nagy tisztasága, amiben Korotnai Kálmán pince-kezelőnek is van érdeme, valóban meglepte a jelen voltakat. A magyaros borkóstolás után a diák-tanítók szívélyes bucsut véve az intézet érdemében gazdag igazgatójától, Kosinszky Viktor urtól, valamint a v.-képző szakképzett és jeles tehetségű tanáraitól: Kiss Ernő és Suli Antal uraktól is, haza utaztak a viszontlátásra az októberi folytatólagos kurzusra.

Kárpáti Péter.

R.-vezető póstája.

V. J. N.-Mihály. — Kérem a folytatást is, csak az esetben kezdhetjük a szedést.
B. F. Smugócz. — Elkészett, április elején kellett volna kérni.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Tekintetes szerkesztőség!

Minden szerénységem mellett is be kell vallanom, miszerint az én kezdeményezéseimből néhányszor rendezett bálók jövedelmével alapját vetettük meg a Király-Helmeczen felállítandó toronyórának létesítését.

Ezen bálakból befolyt jövedelemhezjárult 120 ft, melyet nagyságos és főtisztelendő dr. Kusinszky Arnold nyugalmazott jászói perjel, kononok urnak, leleszi lakosnak Király-Helmeczen város díszpolgárává történt megválasztása alkalmával tett le a város pénztárába.

Legyen istennek hála, a régóta célba vett toronyóra fel lett állítva Király-Helmeczen e hó 12-én 600 ft árban a jó hirnevű Mayer Károly budapesti óragyáros műhelyéből.

Nagy szükségét éreztük mi, de a vidék is, mert Király-Helmeczen, mint központja a járásnak sok vidékít lát naponta a járásbíró, telegkönyv, adóhivatal, szolgabíró, tiszaszabályozás, kórákz, pénzügyörög, esendörög stb. hivatalnál.

Kedves kötelességet teljesítek, amidőn ujalag hálás köszönetet mondok azon családoknak és egyeseknek, kik anyagi segélyeikkel hozzájárultak és elősegítették a hasznos célt, mely már most eléretett t. i. a toronyóra felállítását.

Vagyok a tekintetes szerkesztőségnek. Király-Helmeczen, 1898. május 13.

kész szolgája:
Somogyi Gerő,
plebános.

Vármegyei Hivatal

96. eln. sz. T. Zemplén-v.

Elnöki kö

A tekintetes vármegyei bizottságának tagjai május hó 26-án d. e. veendő

rendes köz

tisztelettel meghívom.

A közzgülés neve

1. A vármegye és gyámhatósági kiad

vonatkozó zárszámadá

2. A vármegye és különféle pénztára

dásának felülvizsgálá

3. Az alispán id

intézkvénye a közpo

ritása tárgyában.

5. A nagyméltó

intézkvénye a szeren

talhoz rendszeresiten

tárgyában.

6. A nagymélt

intézkvénye a vá

szándékolt közkörh

7. A nagymélt

niszter intézkvénye

képző intézetekbe

keinek kedvezmén

vétele tárgyában.

8. A nagymélt

minister intézkvény

alapot szervezése

9. A nagymélt

miniszter intézkvé

munkás közti jog

gyában.

10. Ung-várn

és közigazgatási

tessége tárgyában

11. Heves-vá

lista bajok orvosl

12. A köziga

zata és a vármegye

a bodrogközi szóc

ban.

13. A gazda

tése a munkás

tárgyában.

14. A már

zendő összes üg

15. A kö

7480. sz.

Közhirrét
S.-A.-Uj

Másolat.

M. kir. b

Az országos

végrehajtandó

női helyszin

reti személyz

igazgató-felü

mellett igény

ezen törvén

kimutatását

törvényható

kat a törvé

azon megje

szolgáltatás

rendelettel

— Felhivo

intézkedjék

állami tisz

kellő hat

TANÜGY.

Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— Rovatvezető: Schneider Jakab, —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A.-Ujhelybe küldendők.

A tanító özvegye és árvái félévi ellátása.

Aki az 1868. évi valamint az azóta megjelent s a népoktatásra vonatkozó törvények és ezek végrehajtása tárgyában egyszer-mászor kiadott ministeri rendeletek tanulmányozásával foglalkozik, arra a meggyőződésre fog jutni, hogy még sines igaz a Néptanító Lapja f. évi 5. számában megjelent „Ne téveszsünk meg a közvéleményt” című cikk írójának, midőn elítéli azokat, akik a tanítói állás nyomorúságos volta fölta felett panaszkodnak; mert habár minden helyen is van a tanítóknak törvény-szabta minimális fizetésük, de ha ezeknek az üdvös célokat eredményezni hivatott törvényeknek a mélyére megyünk s különösen az ide vágó ministeri rendeleteket figyelmesen tanulmányozzuk, lehetetlen azokban meg nem találnunk ama sérelmes részeket, melyeknek még ma is érvényben léte miatt egészen jogosult ugy az egyes tanítóknak, mint az egyetemes tanító-ságnak panaszos felszólamlása. Ilyen a többek között a című vett rész is, amelyről az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 140. §-a akként intézkedik, hogy „a tanító halála esetén özvegye és árvái a halálozás napjától számítandó fél évig az egész fizetést és lakást élvezik.” Mily megnyugtató, mily vigasztaló ez a szakasz magában, különösen akkor, ha tudjuk, hogy a tanító özvegyek és árvák segélyezéséről szóló 1891. évi XLIII. t.-c. 5. §-a értelmében az „özvegyi segélypénz a férj halála napjától számított fél év múlva tétetik folyóvá,” mert legalább addig is lesz az árván maradt családnak magától fentartani. Azonban — fájdalom — a dolog nem így áll. Ugyanis a tanító özvegyek és árvák félévi ellátását biztosító törvény végrehajtása tárgyában 1879. évi december 23-án 32,056. sz. a. kelt ministeri rendelet szóról-szóra így hangzik: „Az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 140. §-a értelmében a községi tanító özvegyét és árváit megillető félévi járandóság nem az iskola pénztárából, hanem a községi pénztárból fizetendő és államilag segélyezett községi iskolák ilyen járandóság fedezése végett államsegélyben nem részesülnek.” Ime itt a ministeri rendelet, amely a törvény által nyújtott reményt egészen megsemmisíti. És ez azt hiszem elég világos. A községi tanító özvegye a községi pénztárhoz van utasítva, míg az államilag segélyezett községi iskolai tanítók özvegyeire s árváira kimondja a rendelet, hogy a jelzett célra államsegélyben nem részesíttetnek. Az a kérdés merülhet most már fel, hogy honnan nyerek hát ezek a szerencsétlenek a félévi ellátást, avagy egyáltalában számíthatnak-e arra? En azt mondom, hogy nem. Mert nézzük meg csak az 1886. évi a községi rendeletről szóló XXII. t.-c. 140. §-ot, nem találunk abban csak egy mondatkát sem, amelyben a községek utasítva avagy kötelezve lennének arra, hogy ilyenmü kiadásokat fedezzenek. De tegyük fel, hogy a községi előjárásnál meg van a jó indulat a tanító özvegye s árvái iránt, ez a jóindulat csak helyi és nem általános érzeti, vagy ha a tanító elhalálozása esetén *pót költséget* utján akarná biztosítani a szóban levő félévi ellátást, nem fog-e hajótörést szenvedni minden jóakarata a képviselőtestületnek, mint a község képviselőinek a már enélkül is magasra hágó kiadások mellett. — Avagy ha bérházban lakott a tanító, nem lehet-e annak kitéve az özvegy, hogy férje halála esetén — senki nem fizetvén a lakbért, mert 400 ftos minimum nem enged megtagarítást — a háztulajdonos felmondja a lakást. — Hiszen aki a községi háztartást ismeri, bizonyára tudni fogja, hogy a költségelírásban felvett s vármegyei hatóság által is jóváhagyott kiadások is sokszor nem teljesíthetők amiatt, hogy a megállapított jövedelmek nem fizetnek be pontosan, sőt találkozhatunk olyan községi előjárókkal is, a kik szigorúan ragaszkodva a szabványokhoz, a költségvetésben fel nem vett kiadásokat még akkor sem fizetnék ki, ha a pénztár erre nézve fedezettel bírna.

Mondhatná valaki, hogy mutassak példát az előadott kételyek igazolására. Dicséretre legyen mondva az érdekelteknek, ezzel nem szolgálhatok; de hogy kételyem jogosult, azt a szóról-szóra idézett törvények és ministeri rendeletek eléggé igazolják s ha a jövőben az özvegyek s árvák félévi ellátása a 140. §. értelmében meg lesz, az csak a községi előjárók érdeme lesz.

En ugyan szívesen vagyok optimista e tekintetben és szíves örömmel esatlakozom azokhoz, kik szeretik hinni, hogy a férj halála után az özvegy meg fogja kapni a községektől törvényben biztosított félévi ellátására szolgáló összeget, de erre nézve határozott utasítást, rendeletet óhajtanék, mert előttem van legközelebb a magyarizségi ev. ref. egyháznak a tanító árváival szemben tanusított eljárása, midőn ezek nem hogy a félévi ellátást kapják meg, hanem a ref. egyháznál divó szokások ellenére még a temetkezési költségeket is viselniök kellett. (Sárospataki Lapok f. évi száma.)

Azért e tárgyban indítványom az, hogy tanító-egyesületünk tegye majd, de mindenesetre a közeljövőben tanácskozása tárgyává e tételt s társulva a többi testvéregyesületekkel memorandumot terjeszzen a közoktatási Minister öngyméltóságához, melyben kérelmezze azt, hogy a tanító özvegyek és árvák félévi ellátása vagy egy, vagy más erre hivatott pénztárból fedeztessék s özvegyeink és árváink a törvény által részükre biztosított félévi ellátási díjat biztosan megkaphassák.

E tárgyhoz való minél szélesebbkörű hozzászólás s megvitátás ügyünknek csak javára szolgálhat.*)

Hubay Bertalan.

Zemplén-vármegyei Tanítók Haza.

Irta: Berecz Károly.

I. Hogy tanultunk akkor?...

Csak 25—30 évvel ezelőtt. Ott laktunk bent a 300 éves s.-pataki főiskola Paradicsomsora végén, a „Kongó” nevű szobában 16-od magammal. Oly nagy volt e lakószoba, hogy míg télen a „került” fától pirosan izzó kályha melletti korszobán felforrott, addig az átelleni szegletben a mosdótálban befagyott a víz. Lakbért soha nem kért senki. Déli esengetésre csak a kanalat kellett vinni, kosztpénzt nem kellett fizetni, akinek kellett volna is; mehetett vizgára, ha adós volt is. — Az évi tandíj 4—5 ft volt a gimnáziumban, hozzá semmi pótlék. Hetenkint mindenki kapott két „brugó”-t, (konviktusi, fűn barna kenyér) melyet olykor, a városn kocszoló módosabb fiuk szívesen eseréltek be „marci”-ért, (valamivel fehérebb városi kenyér). A ruhára való kitél a mendikációból, vagy a nagyobb diák ráadta a magáét a kisebbre. Ha hosszú volt a nadrág: lemetéltek belőle késsel annyit, amennyi kellett. Aki szegény tanuló be nem fért a konviktusba s a hozzá tartozó benlakásokba: az ment inasnak (alias: dárdás) a városra jogászok, teologusok, módosabb fiuk mellé. En valamennyi fokozatot — átéltem.

Vig élet volt és könnyű — a konviktusi. Hiába tanultam jól: ott kellett hagynom. Veszedelmes költői hajlamot fedeztek fel bennem. A vaskalaposság által inkriminált két vers sor ez:

Vén lisztes Bakónak sok sülője vagyon,
Sok maradék lenesén hízik igen nagyon.

A...fy tápláló, intézeti felügyelő — besugárás folytán — ebben hálátlanságot fedezett fel. Furesa!! A Bakóné tarka kutyája hexameterbe ugathatott; a kosztosának nem volt szabad rythmusos verset faragni a lencséről! Ezért, lantom ideálját: etvették a brugót is s a várt „Marci” (bányi) nagy jutalom helyett kiüztem a „Paradicsom”-ból, a „Kongó”-ból.

Sajna! Szívos M. apánk még akkor csak tanárunk volt a II. osztályban, nem egyuttal tápintézeti felügyelő. Ó nem „csapott volna ki.” Ó adott volna egy fabarackot, mondván: „egyed bogaram, egytétek bogarkáim a borsót, lencsét; attól erősödik a esontotok.” Ily metódussal még a vasat is képes volna ez a példátlanul humánus tanár megrágnai. Ó soha sem tett tönkre senkit; ha ütött, javított is. M. J. (most s...i főbíró) a nagy szorgalomidő közepén a vidéki életmód tanulmányozására két hétre engedély nélkül távozott. Mikor visszaöngött Patakra s az utcán kószálva — rábukkant Szívos: „hát te hol peregrináltál, hé!” Csak ennyit mondott, aztán kézen fogva felvitte az iskolába. Csodajóságú tanár! Éljen soká!!

A...fy által a „Kongó”-ból kiutasítottván, „Jó-remény” fokát, hol kikötöttem: a régi patika udvarában hátul találtam fel. Itt élt három diák: Aper (a nagy agyaru), Böde (a kullanesformájú kicsi) és Lepkési (a soványi, zörgős esontu) jogász, ez utóbbi most t...i szolgabíró. Hol a többi? Tudja a jó idők malma!

Hogy — emi — hol ettek? mai napig rejtély előtttem... A likórt igen szerették, gyakran mondogatták: „hé! dárdás, Uszubu! vedd fel a kacagányt; eredj a „Citromos”-ba likórért. Fizetésem napi 3 zsemlye volt, néha ez is kontóra járt ki. Eljárt hozzámok hébe-hóba egy szép barna diákleány. Ennek nem tudom, hogy

*) Nincs semmi ok aggodalomra, ha a törvény gondoskodott. Az említett eseten kívül cikkiró kartársam sem tud más okot felhozni, ez pedig bizonyára a felettes hatóság tudtán kívül történt: mert adandó esetben mindig nyerhet jogorvoslást, ha azt igénybe veszi. R.-vezető.

jutottam rokonszenvébe. Talán a falra pingált kinrimjeim inditák számalomra. Ez, ha valami csekély szívességet tettem neki, 30—30 krt tett a markomba... Oriás összegek akkor!

Csodálattal tekinték a rejtélyes idegenre. Vizsgálgatni kezdtem lényét. Sokszor és sokat írt, kiválta ha a szobaurak nem voltak honn. Az asztalon felejtett irataiból böngészvén, ennyi maradt emlékemben tőle:

„Ha udvarlójokon pitykés a dolmány;
Mondják: „fi donec” orrukát félrehúzáván.”
(Folyt. és vége köv.)

Tanulmányi kirándulás.

A tarczali m. kir. vinceller-képzőben a szülő és borgazdasági tanfolyamot hallgató tanítók Kosinszky Viktor intézeti érdemduis igazgató és országos szőlészeti felügyelőjének vezetés alatt május hó elsején testületileg kirándulást tettek Sárospatakra, amely tanulmány uton megtekintették az ottani homok területi immunis szőlőtelepet, honnan a szerzett tapasztalatok után délben visszatérve a városba, Feldmészter Herman nagyvendéglőjében bankettre gyűltek egybe, hol a kiszolgáltattott izletes ételek és jó borok Jónás János bandája mellett kedélyesen töltötték szabad idejüket.

Tösztokban sem volt hiány, a testület egyik tagja magvas szavakban esetelte a vezető igazgató ur érdemeit és a tanítók iránt táplált érzelmeit és jóindulatát.

Délután kirándulás volt a Királyhegyre megtekinteni a főiskola tulajdonát képező és az állam által kezelt mintaszerű szőlőtelepet s végül a Lácay László féle nagy kiterjedésű és szakszerűleg betelepített szőlőtelepeket, hol a tulajdonos vendégszerető neje, Lácayné öngyásága uszonnával látta el a tanulmányozó, kifáradt társaságot, míg végül az esti 10 órai vottal Tarczalra utazott vissza a tantestület.

Hálás köszönetet mond ezuttal a tanfolyamot hallgató tanítóság Kosinszky igazgató urnak a tapintatos vezetésért és nem kimélt fáradságáért.

A tanfolyam e hó 7-én ért véget, amikor is a szőlészeti egylőre futólagos vizsga megtartott. Estvére a tanfolyamot hallgató tanítók meghivattak az intézeti országoshírű pince megtekintésére, amelyben mintegy nyolcszáz hektoliter, drága és finom bor van elhelyezve. A pince szakszerű berendezése és nagy tisztasága, amiben Korotnai Kálmán pince-kezelőnek is van érdeme, valóban meglepte a jelen voltakat. A magyaros borkóstolás után a diák-tanítók szívélyes bucsut véve az intézet érdemekben gazdag igazgatójától, Kosinszky Viktor urtól, valamint a v.-képző szakképzett és jeles tehetségű tanáraitól: Kiss Ernő és Suli Antal uraktól is, haza utaztak a viszontlátásra az októberi folytatólagos kurzusra.

Kárpáti Péter.

R.-vezető póstája.

V. J. N.-Mihály. — Kérom a folytatást is, csak az esetben kezdhetjük a szedést.
B. F. Smugócz. — Elkészett, április elején kellett volna kérni.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Tekintetes szerkesztőség!

Minden szerénységem mellett is be kell vallanom, miszerint az én kezdeményezésemből néhányszor rendezett bálók jövedelmével alapítást vetettük meg a Király-Helmeczen felállítandó toronyórának létesítését.

Ezen bálakból befolyt jövedelemhez járult 120 ft, melyet nagyságos és főtisztelendő dr. Kusinszky Arnold nyugalmazott jászói perjel, kononok urnak, leleszi lakosnak Király-Helmecz város díszpolgárává történt megválasztása alkalmával tett le a város pénztárába.

Legyen istennek hála, a régóta célba vett toronyóra fel lett állítva Király-Helmeczen e hó 12-én 600 ft árban a jó hírnevű Mayer Károly budapesti óragyáros műhelyéből.

Nagy szükségét éreztük mi, de a vidék is, mert Király-Helmecz, mint központja a járásnak sok vidékit lát naponta a járásbíró, telekkönyv, adóhivatal, szolgabíró, tiszaszabályozás, kóráh, pénzügyorség, esendőrség stb. hivatalnál.

Kedves kötelességet teljesítek, amidőn ujjal hálás köszönetet mondok azon családoknak és egyeseknek, kik anyagi segélyeikkel hozzájárultak és elősegítették a hasznos célt, mely már most eléretett t. i. a toronyóra felállítását.

Vagyok a tekintetes szerkesztőségnek. Király-Helmeczen, 1898. május 13.

kész szolgája:
Somogyi Gerő,
plebános.

Vármegyei

96. eln. sz. T. Ze

Elnö

A tekintetes sági bizottságának május hó 26-án veendő

rend

tisztelettel meg

A közzgüle

1. A vár és gyámhatósá vonatkozó zárs

2. A vár és különféle dásának felül

3. Az ali

4. A nag intézvénye a ritása tárgyát

5. A nag intézvénye a talhoz rendsz tárgyában.

6. A na intézvénye szándékolt k

7. A na niszter inté képző intéz keinek ked vétel tárgy

8. A n minister in alapok szer

9. A n miniszter munkás kö gyában.

10. U és közigaz tessége tá

11. H lista bajol

12. A zata és a a bodrogl ban.

13. tése a n tárgyában

14. zendő üs

15. költsége Az felkérem órára k kedjene S.-

7480. s

Ké S.

Másola

M Az ors végreh nőki h reti sz igazga mellett ezen kímüt törvén kat a azon szolgál rende — Fe intézk állam kellő

HUDÁK JÓZSEF

gazdasági gépműhelye és ércöntődéje
Tokajban. (Kis-Tokaj, magyar-köz.)

Ajánlja a n. é. gazdálkodók szives figyelmükbe, eredeti

Wermorel

rendszerü permetező gépeit, egy évi jótállás mellett, darabját 17 forint 50 krajczárért.

Ábra 1. 379

Ajánlja ujonnan a mai kor kívánalmának megfelelően berendezett gépműhelyét és ércöntődjét, készít mindennemű gazdasági gépet, **kut és szivattyukat** minden ezéla, **tüzi fecskendőket**, kerti és locomobil fecskendőket, vállal gazdasági és **házi vízvezeték** berendezését úgy szintén mindennemű javításokat jutányosan, pontos kivitelben teljesít.

Ércöntvényeket, tengely ágyazatok (Lager) gőzkazán felszerelések, nyers vagy kidolgozott állapotban, saját vagy idegen minták után, jutányos áron szállít.

A legkittünőbb **Phosphor csapágyfém**, (Compozíció) 1 kgr. 90 kr., mind ezekben ismét elárúsítóknak árkedvezmény adatik.

Bélatanyán, Páczin és Czigánd közötti országút mellett **Klein Nándor** úr-féle gazdaságban **10,000 kéve nád** utóbbi évi termés, mérsékelt áron eladó. Bővebb értesítés szereshető **Kávássy Soma** gazdatisztnél Bélatanyán.

Első magyar gyapjmosó és bizományi

részvénytársaság

Budapest, V., Kárpát-utca 9. szám.

Alapított 1868-ban.

A gyapjunyírás közeledtével a t. cz.

gyapjtermelők és gyapjukereskedők

figyelmét a kiténő hírnévnek örvenő, **gépberendezést és mosási rendszert** tekintve a technika legmagasabb fokán álló

gyapjmosógyárunkra

irányítjuk. Évek során át nyert tapasztalatok alapján, hazánk gyapjtermelői annak belátására jutottak, hogy nemesak legelőnyösebb értékesítés, hanem a nyáj kimelőse miatt is legelőnyösebb a gyapjút zsirban lenyírni és gyári mosás után értékesíteni. Azon **számos előnyök** közül, melyeket megbízóinknak nyújtunk, felemlítjük: I. Hogy mosás céljából hozzánk küldendő gyapju csomagolására — megrendelés után azonnal küldünk **üres zsákokat kölcsönkép díj nélkül**. II. Raktárainkban elhelyezett és általunk biztosított gyapjuért egy évig

raktározási és biztosítási díjat nem szedünk.

III. Hozzánk beérkezett gyapjra kívánatra szívesen adjuk a beszerést kétharmadát **előlegkép mérsékelt kamat ellen**.

IV. Küldemények **bérmentesítése szükségtelen**, mert a **szállítási és fuvarozási díjakat itt kifizetjük**, anélkül, hogy érte kamatot számíttanánk.

A gyárilag mosott gyapjunak, mint — félgártmány — nagy kelendősége, nemkülönben kiterjedt összeköttetések és szakismereteink által **gyors és kedvező értékesítésre** vagyunk képesek. Kimerítő felvilágosítással és **programmal** kívánatra készséggel szolgálunk.

Az összes küldeményeket cégünkhez: **Budapest, Lipótvárosi pályaudvarhoz** kérjük czimeztetni.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Városi irodánkban **Neugebauer Gyula** urnál (Dohány-utca 1.) felvilágosítások szintén szívesen nyújtnak.

47/1898. sz.

Árverési hirdetés.

A bodrogközi járásban helyezett Zemplén-Boly községének Latorczaparti erdeje, melyben 1578. részint donga, részint szőlőkaró, részint pedig tűzifa találtak, **f. évi június hó 30-án** nyilvános árverés útján el fog adni. Megjegyzendő, hogy az árverezni szándékozók a kikiáltott vételár 20% százalékát letenni a község előljáróságánál tartoznak s hogy az erdő becsáron alól eladatni nem fog.

Zemplén-Boly község előljárósága.

293/98. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1897. évi 6208. p. számú végzése következtében Dr. Renberg Gyula ügyvéd által képviselt The Grescham biztosító társaság javára Dr. Szirmay István helybeli lakos ellen 175 frt s jár. erejéig 1894. novemberben foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 458 frtra becsült házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. bíróságnak 3657/98. számú végzése folytán 23 frt 57 kr. tökékövetelés erejéig Helyben alperes lakásán leendő eszközésére 1898. évi május hó 18-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is foganatosíthatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1898. évi április hó 30. napján.

Tomasovszky Lajos,
kir. bírósági végrehajtó

229/98. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. járásbíró 1895. évi 168013/p. számú végzése követ. kezében Szirmai Rezső ügyvéd által képviselt Ronay Nándor javára Dr. Szirmay István helybeli lakos ellen 350 frt s jár. erejéig 1895. évi december hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1104 frtra becsült házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. bíróság 1905/98. p. sz. végzése folytán 67 frt 22 kr. tökékövetelés, ennek bíróság már megállapított költségei erejéig Helyben alperes lakásán leendő eszközésére 1898-ik évi május hó 18. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1898. évi április hó 30-án.

Tomasovszky Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

117/1898. ügyszám.

Arverési hirdetmény.

Dienes Náthán tőke-terebesi lakosnak fenti számú jegyzőkönyvi megkeresése folytán ezennel közhírré teszem, miként fent nevezett által, Lang Ármán pazdicsi lakosnak eladott, azonban utóbbi által többszöri intés daczára át nem vett egy gőzmozgony, ahhoz tartozó cséplőgép és elevátor e f. évi május hó 17-én délután 3 órakor Tőke-Terebesen a késedelmes vevő rovására nyilvános árverésen általam el fog adni.

N.-Mihály, 1898. május 9-én.

Polányi Géza,
kir. közjegyző.

Benczúr testvérek czémentgyára

Mogyoróskán,

(Zemplénavarmegye, posta helyben.)

Ajánl: **Portland és Rómán czémentet, padló- és járdalemezeket legjobb minőségben.**

Vasuti állomások: **Örmező és Eperjes.**

Vizsonteladók kerestetnek.

Tk. 2042/98. sz.

Hirdetmény.

A király-helmezi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Semjén község telekkönyvi tagosítás folytáni szabályozás következtében az 1869. évi 2579. I. M. számú szabályrendelet értelmében ingatlanokra nézve, ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-cikk az 1892. évi XXIV. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak;

E czélból az átalakítási munkálat hitelesítése és a helyszíneni eljárás a nevezett községben **1898. évi június hó 13-ik napján délelőtt 9 órakor** fog kezdődni s a következő napokon folytatni fog.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekelt, hogy a hitelesítéstárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a hitelesítő bizottság előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírára az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18. §§. és az 1889. évi XXXVIII. t.-cikk 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás letrejöttét a bizottság előtt szóval ösmerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. mindazok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Király-Helmece, 1898. április hó 16-án.

Dancs György, kir. aljbíró.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik községnél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerű házaszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. **Bevásárlás** alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat festék-gyár

Kornsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában.)
Az arany éremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállíthatnak, és a mi a festék tisztaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.
— Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Új diszmű-, norinbergi- és rövid-áru raktár

S.-A.-Ujhelyben. — Rákóczy-utca.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben Rákóczy-utczán, Hercz Kálmán Fiai cég üzlete mellett

Fülöp Adolf

cég alatt a legújabb kornak megfelelő női-, férfi-divat, rövid- és norinbergi árukból dusan felszerelt üzletet nyitottam.

Midőn ezt szives tudomására hozom, egyszermind van szerencsém megjegyezni, miszerint áruimat elsőrendű cégeknél veszem, ez által kisebb mennyiségben is a legolcsóbban árusíthatom. Jutányos, pontos, szolid és lelkiismeretes kiszolgálásról szakképzettségemmel fogva a n. é. közönséget előre is biztosíthatom.

Raktáron tartok: **Ferfi fehérműveket, nyakendőket, harisnyákat kesztyűket.** Legújabb divatu blousokat, kötöket, gyermek-ruhákat, nap- és esernyőket, berliner- és szövet-kendőket, echarpokat, fűzőket, jáger-árukat, muffokat és sapkákat, himzést, esikpét és szallagot, bársony, plüsch és különféle diszket, bélésáru, ehifont és vásznat, szőnyeget, függőnyt, paplanokat, kézimunka anyagokat, szabókellékeket, rövidárukat, különféle gombok, hausschild és princeess-pamutokat, D. M. C. horgoló és himző pamutokat, czernákat, selymeket és tű-árukat, szappanokat, illatszereket, piperecikket, fésűket, fogkeféket, szivar- és szivarka-tárczákat, pénzszényeket stb. stb.

A n. é. közönség becses látogatását és tömeges megbízását kéri

Teljes tisztelettel

Fülöp Adolf.

Postai rendelések pontosan eszközöltetnek.

Deutsch Adolf

hordó gyáros. * S.-A.-Ujhely.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint az itt S.-A.-Ujhelyben, Rákóczy-utca saját házában (tul a hidon) meglevő **bodnár műhelyemet** tetemesen nagyobbitottam s raktáron tartok a legjobb minőségű hegyi tölgyfából készült minden nagyságu **hitelesített hordót és ántalogot.**

Elvállalok továbbá **szüretelő és fürdőkádak** készítését minden nagyságban és alakban, ugyszintén mindenféle javításokat is.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

Deutsch Adolf,
hordó-gyáros.

SZIVATTYÚKAT TŰZFECSEKENDŐKET

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános czélokra köz-, járgány és erőhajtásra.

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat készit és ajánl a

Budapesti szivattyú- és gépgyár
részvény társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)
Budapest, VI., Külső váci-ut 45.

Arjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT
TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL

(kigyós kereszt a hármás hegyen.)

mert különben értéktelen hamisítványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:
minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárban.

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR
TOKAJ.

Főraktár: **Nagy Ferencz,** fűszer-, festék- és rövid-áru kereskedése S.-A.-Ujhely Rákóci-utca.

Swift Wafflenrad

fegyvergyári kerékpárok
Zemplén-vármegyei képviselősege:

Kornstein Ignácznál
S.-A.-Ujhely.

Ajánlok továbbá: **egy teljes szeszgyári berendezést, henczefőző és szesztartánnyal,** ugyszintén: 2¹/₂., 4., 8., 12 lőerejű **cséplő-garnitúrákat,** egy **vasesztergapadot** használt, de teljesen kijavítva.

A tavaszi idenyre: Záhonyi eredeti **oberndorfi répmagot,** arankamentes **lőheremagot,** mindennemű **gazdasági gépeket, műszaki szerzőségeket és anyagokat.**

Jutányos árak és előnyös fizetési feltételek.

Tisztelettel:

Kornstein Ignácz.

Zártalan és nyomban száradó.

Törvényileg védve!

Veritabl Laque Christoph.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

leletővé teszi, hogy a szobák a mészolás alatt a használatnak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragados száradás, mel az olajfestékeknek és az olajtaknak sajátja, elkerültesik. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mészolást. A palló nedves tárgygal feltörhető, anélkül hogy elválna a fémnyel. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,
sargasbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj festék fölé be a pallót a egyttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot a régi mészolást stb; van azután

színtelen fénylakk (színezetlen)
új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel mar bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, emeltozva nem fődí el a fémnyel.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzetmtr. (két közép-nagyságu szobára való) 5 ft. 90 kr., vagy 9¹/₂ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tes ek töl vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 25 éve létező gyártmányt sokféle utanozók és hamisítók, sokkal rosszabb, s gyakran a celnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.
Prága, K. Berlin.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

A „MISKOLCZI HITELINTÉZET” áru- és terményraktáiraiban az ez idei

VI-ik évi gyapju-vásár

beraktározással egybekötve

1898. évi június hó 15-ik napján tartatik.

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál

A „Miskolczi hitelintézet” részvénytársaság

Utánnomás nem díjaztatik. igazgatósága.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2¹/₂ egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá járgány-cseplőgépek, here-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók,

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szecska ágók, répvágók, kukorica-morzsoló daralók, őrlő-malmok, egytemes aczélek, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadásra ingyen és bérmentve küldetnek.

Kleinmann és Klein

épület- és szerszámra raktára
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók:

Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:
Kapu oszlopok 1 frttól 2 frt 50 krig.
Kerítés oszlopok 35 krtól 65 krig.

Ajánljuk kerékvártónknak **szerszámfákat, keréktalpak** és **küllöket; nyirfa és bükkfa rudakat,** ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkákból.

25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

A nagyérdemű közönség partfogását kéri:

Kleinmann és Klein.

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén” gyorsajtóján.

Hirdetmény.

Ő cs. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik a **XX-ik magyar királyi államsorsjáték,**

melynek remélhető tiszta jövedelme akként osztassék fel, hogy abból 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére gyűjtendő alap, 2. a czirkveniczai »László-germekkórház, 3. a zólyom-lipcei »Gizella« munkás-árvaház, 4. a Jásziv-egyesület, 5. az erdővidéki (Baróti) kórház, 6. a budapesti »Klotild« szeretetház, 7. a kolozsvári jótékony nőegylet, 8. a nagypénteki társulat, 9. a békésmegyei Fehér Kereszt-egylet részesíttessék.

E sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint **365,000 koronára rugnak,** és pedig:

1 főnyeremény	150,000 korona	10 nyeremény	á 1000 korona
1 »	50,000 »	20 »	á 500 »
1 »	20,000 »	50 »	á 100 »
1 »	10,000 »	100 »	á 50 »
2 nyeremény	á 5,000 »	1000 »	á 20 »
5 »	á 2,000 »	6500 »	á 10 »

Az összes nyeremények készpénzben fizetettek ki.

A húzás visszavonhatlanul **1898. évi június hó 30.** Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

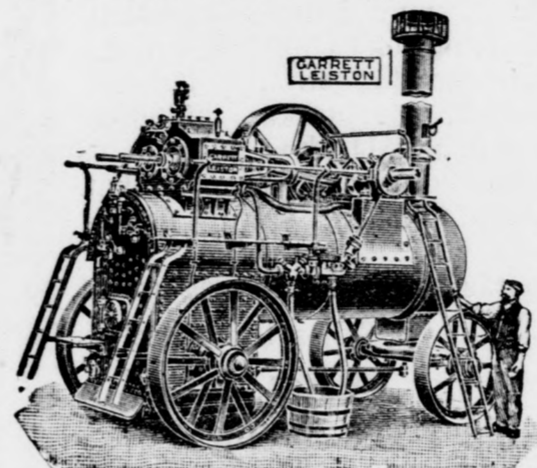
Sorsjegyek kaphatók a lotto igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámbáz, félemelet, a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyjárló közegnél.
Budapesten, 1898. április hó.

M. kir. lotto-igazgatóság.

IFJ. KOTZÓ PÁL

Budapest, V. kerület Lipót-körút 18. szám.

A t. cz. vevőközönségnek szives tudomására hozza, hogy nagyobb kényelmükre iródjait

V. ker., Lipót-körút 18. sz.

(Vigszínház mellett, a nyugati pályaudvar Margitid közelébe) helyezte át.

Fentartotta azonban a VIII. ker., Szentkirályi-utca 49. sz. műhelyt és az V. ker., Lipót-körút 8—10. sz. alatti raktárhelyiségeit.

A közönségnek további partfogását kérve ajánlja Garrett legújabb szerkezetű compound gőzmozgonyait, félstabil és stabil alakban, amelyek 40% tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozdonyokat és gőzcseplőket négyszer fordítható acél dobsínekkel, toldást nem igénylő szalmarútkkal a nagy szita felülettel minden nagyságban.

Minden fajta lovas cseplőkészleteket, arató- és vetőgépeket, szecskaavágókat, repavágókat és minden más gazdasági gépeket.

Vidéken lakó szolid ügynökök felvételnek.

Leghathatóbb szer a poloska, bolha, moly

és minden konyharovar kiirtására.

Zacherlin

hatása bámulatos. A legjobb ölszer mindenféle rovar kiirtására s azért világszerte páratlan elterjedésnek örvend. Ismertető jelei: 1. **A lepecsételt üvegcsé.** 2. **„Zacherl”** neve.

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Kincsesy Péter, Widder Gy., Fischer Hani, Behyna test., Grünbaum M., Nagy Ferencz, Klein Henrik, Klein Albert Malátsik György, Szentgyörgyi Vilma, Rosenblüth Sándor. Klein Géza, Kristóf Károly, Glück Samu, Szikszay Róza és Markus Safir. **Abauj-Szántó:** Blau Herman. Sóváry Kálmán, Friedmann Simoa. **Forró-Énes:** Haimann Salamon. **Gálszécs:** Grün Lajos, Engländer Ign. és Friedmann Lipótnál. **Homonnán:** Friedmann Markus, Hoczka Gyula, Klein Dávid és fia, Kuharszky Gyula, Pápay Pál, Szekérak Aladár,

Rosenblüth Márkusz. **N.-Mihályban:** Glück Mór, Tolvay Imre, Buczinsky Lajos, Wünschendorfer K. és Marmorstein Jenő. **Sárospatakon:** Pavlétits György s Palcsó Lászlónál. **Szerencsen:** Rochlitz Dezső, Turcsányi Ferencz. **Szinna:** Császár Árpád. **Tályán:** Gottfried Sámuel. **Tokajon:** Frisch Vilmos, Hehn Samu, Morgenstern Izidor, Olay Lajos, Zákó Soma, Gross Izrael. **Varannón:** Cseri Herman, Gaál Sándor. Friedmann és Rosenberg.

nak
sáva
meg
kere
nyon
abba
dalor
mond
emitt
fejte
népn
gitsé

válto
„aki
adja

gos
ban,
kődő
lángl
néva
gyén
ben“
vább
nie e
mond
Nöeg

letre
nöeg
tagja
elhat
szük
póly
agott
dajka
ismé
jukn

nepé
mely
rosun
tette.
de va
hatás
tott
lépte
megr
szérő
véső

re m
felfo

mas
lakk
dola
értet
mely

hatn
hisz
virág